

STATUS PÅ IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Statusevaluering for perioden 2021-2025

Notat / Juli 2025

Rasmus Bang Borup &
Rasmus K. Storm

Idrættens
Analyseinstitut

IDRÆTS- OG BEVÆGELSES- POLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Titel

Status på idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune. Statusevaluering for perioden 2021-2025

Forfattere

Rasmus Bang Borup og Rasmus K. Storm

Øvrige bidragydere

Christian Gjersing Nielsen og Maja Pilgaard

Rekvirent

Gentofte Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Hippo Production

Udgave

1. udgave, Aarhus, august 2025

Pris

Rapporten kan downloades gratis på www.idan.dk

ISBN

978-87-94468-68-8 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	5
Formål.....	5
Notatets opbygning	5
Metode.....	5
Kort om Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik samt de specifikke fokusområder i perioden	7
Politikkens fokusområder.....	7
Overordnede politiske målsætninger, der er vedtaget for perioden 2021-2025.....	10
Status på idræts- og bevægelsespolitikens fokusområder	11
Et mangfoldigt idrætsliv	11
Faciliteter og byrum.....	19
Foreningsidræt	24
Talentudvikling og eliteidræt.....	30
Partnerskaber.....	33
Øvrige problemstillinger relateret til idræts- og bevægelsespolitikken	33
Vurdering af og konklusion på idræts- og bevægelsespolitikens status og udvikling.....	35
Overordnet vurdering og konklusion.....	35
Uddybende perspektiver relateret til de fem områders specifikke fokus.....	36
Referencer	39

Indledning

Formål

Gentofte Kommune har bedt Idrættens Analyseinstitut (Idan) om at evaluere kommunens idræts- og bevægelsespolitik for perioden 2021 til 2025.

Evalueringen indeholder:

- En vurdering af, hvordan det er gået i forhold til de fokusområder, som har været prioriteret i Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik i perioden.: I denne rapport er fokus rettet mod: Begynderidræt (i alle aldre), bedre facilitetsudnyttelse, reduktion af ungdomsfrafald i foreningsidrætten, reduktion af frafaldet blandt elever i talent- og eliteordninger på ungdomsuddannelser samt stiftelse af Team Gentofte (eliteidræt). Endelig er fokus på forbedret samarbejde på tværs af forvaltningsområder og interessentgrupper (partnerskaber).
- En status over den aktuelle situation i kommunen inden for den samlede politiks fem fokusområder, som skal danne grundlag for en justering af indsatsområderne i den kommende periode (2025-2029)
- En vurdering af, om idræts- og bevægelsespolitikken er på rette spor i forhold til tendenser, aktører eller indsatsområder.

Notatets opbygning

Notatet gennemgår først den anvendte metode og introducerer derefter til selve idræts- og bevægelsespolitikken og dens fokusområder, der er omdrejningspunktet i denne evaluering.

Derefter gives en status på politikken gennem en analyse af det indsamlede og foreliggende materiale og de anvendte metodiske greb. Notatet afsluttes med en vurdering og konklusion, der peger på eventuelle justeringer af politikken.

Metode

Evalueringen bygger på indsamling og behandling af en række forskellige data og materialer fra Gentofte Kommune. Dels allerede eksisterende rapporter og baggrundsoplysninger, og dels interview med udvalgte nøglepersoner fra forvaltningen og interessenter og repræsentanter fra idræts- og foreningslivet i kommunen.

Der inddrages også materiale og data fra relevante nationale undersøgelser og databaser, i de tilfælde det kan bruges til at belyse delelementer af evalueringen eller perspektivere dens resultater.

Data fra Gentofte Kommune

Følgende materialer fra Gentofte Kommune er anvendt i evalueringsarbejdet:

- Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik (Gentofte Kommune, 2017)
- Gentofte Kommunes folkeoplysningspolitik (Gentofte Kommune, 2019)
- Anbefalinger til 'Fremtidens Idrætsfaciliteter' (Gentofte Kommune, 2023a)
- Anbefalingen 'En Times Motion om Dagen' (Gentofte Kommune, 2021a)
- Diverse kvartalsrapporter afgivet til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget i perioden 2022-2024 (f.eks. Gentofte Kommune, 2022a, 2023b, 2024b)
- Evaluering af Team Danmark-kommunesamarbejdet i perioden 2022 til 2025 (SportHouse, 2025)
- Evaluering af 'Viden til Gøren' 2022, 2023 og 2024 (Bonke, 2023, 2024, 2025)
- Gentofte Kommunes ungeprofilundersøgelse (Gentofte Kommune, 2021b, 2021c, 2022c, 2023c, 2025a, 2025c)
- Andre relevante enkeltstående eller sammenfattende evalueringer og dokumenter fra de enkelte fokusområder omfattet af idræts- og bevægelsespolitikken.

Interviews med nøglepersoner og interessenter

I tillæg til ovenstående er der indsamlet data via:

- Interviews med relevante nøglepersoner i forvaltningen. I alt er seks personer blevet interviewet.
- Interviews med relevante interessenter fra idrætslivet i kommunen. I alt er fire aktører er blevet interviewet.

Øvrige inddragede undersøgelser og databaser

Endelig er der trukket på følgende undersøgelser og databaser:

- Relevante resultater fra Idans landsdækkende undersøgelse 'Danskernes motions- og sportsvaner 2024' (Pilgaard et al., 2025) analyseres og perspektiveres med fokus på at identificere nyeste trends og tendenser på idrætsområdet
- Bevæg dig for livet-data på kommuneniveau udarbejdet af CISC, SDU (Høyer-Kruse & Ibsen, 2021)
- En selvstændig sports- og motionsvaneundersøgelse gennemført af Idan i forår og sommer 2025
- CentraltForeningsRegister (CFR)
- Danmarks Statistiks databaser om befolkningen i Gentofte Kommune.

Kort om Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik samt de specifikke fokusområder i perioden

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik, 'Gentofte i Bevægelse', løber fra 2017-2029 og består af fem fokusområder: 'Et mangfoldigt idrætsliv', 'Faciliteter og byrum', 'Foreningsidræt', 'Talent- og eliteidræt' og 'Partnerskaber' (Gentofte Kommune, 2017).

I det nedenstående beskrives de enkelte områder kort sammen med de indsatser, som Kultur- Unge- og Fritidsudvalget har vedtaget, der skal være specifikt fokus på i forbindelse med idræts- og bevægelsespolitikken implementering for perioden 2021-2025 (Gentofte Kommune, 2021d). De specifikke indsatser for perioden er omdrejningspunktet i denne evaluering.

Politikkens fokusområder

Gentoftes idræts- og bevægelsespolitik er resultatet af et samarbejde mellem borgere og politikere i et opgaveudvalg. Udviklingen af politikken er derudover sket med input fra mange af kommunens foreninger, lokale aktører og relevante fagfolk.

Et mangfoldigt idrætsliv

Gentofte Kommune ønsker at skabe rammer for et aktivt fritidsliv, hvor alle borgere – også dem med særlige behov – har mulighed for at deltage i både aktiviteter og fællesskaber. Kommunens ambition er at styrke fællesskaber, som skaber glæde og formår at tiltrække, inkludere og fastholde deltagere.

Samtidig vil man udvikle rammer, der imødekommer nye behov og etablerer en dialog mellem idrætsaktører og borgere med særlige forudsætninger. Det er også vigtigt at motivere borgere, der ikke er vant til at motionere, til at blive mere aktive og samtidig støtte dem i udsatte positioner med at integrere fysisk aktivitet i deres dagligdag.

Der arbejdes på tværs af fagområder for at sikre lige muligheder for deltagelse i bevægelse og idræt. Det indebærer udvikling af tilpassede løsninger, så borgere med fysiske, psykiske, sociale eller økonomiske udfordringer også kan finde vej ind i et aktivt fællesskab.

For perioden er der specifikt fokus på, at begynderidræt for alle aldre skal tydeliggøres i kommunen med henblik på skabe et inkluderende idrætsmiljø. Dette skal opnås ved at lave oversigter, der viser, hvor man kan deltage i organiserede aktiviteter uden at have tidligere erfaring. Derudover skal foreningerne opfordres til at forbedre deres modtagelse og fastholdelse af nye medlemmer gennem uddannelse, netværk, sparring og inspiration på tværs af foreninger.

Faciliteter og byrum

Gentofte Kommune har i mange år haft fokus på at forbedre de fysiske rammer for bevægelse og idræt, og denne indsats fortsætter i den aktuelle idræts- og bevægelsespolitik. Filosofien er, at gode rammer inviterer til både bevægelse og fællesskab. Da kommunen er tæt

bebygget og derfor ikke uden videre kan anlægge nyt uden at påvirke eksisterende bebyggelse eller grønne områder, er fokus i stedet rettet mod at renovere og optimere de eksisterende idrætsfaciliteter.

Målet er at tænke nyt i brugen af kommunens faciliteter, klubhuse og uderum og udnytte dem bedre. Digitale løsninger skal bidrage til gennemsigtighed og fleksibilitet og gøre det lettere at anvende faciliteterne alsidigt. Samtidig ønsker Gentofte Kommune at udvikle byens rum, så de i højere grad indbyder til bevægelse. Gennem dialog med både kommercielle aktører og udøvere af selvorganiseret idræt vil kommunen understøtte nye behov og tendenser og skabe optimale rammer for udfoldelse.

For perioden er der specifikt fokus på at øge udnyttelsen af kommunens idrætsanlæg. Der skal ske en monitorering af anlæggene for at identificere muligheder for bedre udnyttelse. Dette indebærer dialog med foreningerne og nytænkning af, hvordan de eksisterende anlæg kan anvendes mere effektivt.

Foreningsidræt

Foreningsidrætten udgør en grundpille i idræts- og bevægelsespolitikken, fordi den både rummer folkeoplysningens formål og kan udgøre et fællesskab, hvor sociale, kulturelle og demokratiske værdier styrkes. Kommunens mål er at understøtte stærke og udviklingsorienterede idrætsforeninger og gøre medlemskabet af dem til en naturlig del af borgernes hverdag. Her skal man kunne lege, udvikle sig idrætsligt og være en del af et meningsfuldt fællesskab.

Foreningerne skal være et sted, hvor alle – uanset alder, baggrund eller sportsligt niveau – har mulighed for at udvikle sig som mennesker. Derfor lægger Gentofte Kommune vægt på at styrke uddannelse og kvalificering af trænere og ledere og samtidig gøre foreningerne mere synlige i lokalmiljøet.

Der skal etableres strukturer, som understøtter initiativ og gode ideer, og digitale løsninger skal lette foreningsarbejdet. Kommunen vil også arbejde aktivt for at anerkende de frivilliges indsats og skabe gode vilkår for deres engagement.

For perioden er der specifikt fokus på at reducere ungdomsfrafald. Det skal ske ved at forbedre trivsel blandt ungdomsholdene i foreningerne. Dette kan opnås ved at uddanne og udvikle kompetencer hos trænere og instruktører, så de kan skabe et godt træningsmiljø og fremme sociale aktiviteter i foreningen.

Talent- og eliteidræt

Gentofte Kommune ønsker at styrke idrætsmiljøerne, så talenter kan udvikle sig og begå sig både nationalt og internationalt. Det skal ske gennem en helhedsorienteret og langsigtet tilgang, hvor sportsudøvelsen er med til at danne hele mennesker. Det er afgørende, at talenterne støttes i at finde balance mellem sport, uddannelse, arbejde og socialt liv, og at de får redskaber, der kan bruges i hele deres liv.

Kommunen arbejder for at skabe støttestrukturer, som gør det muligt for både udøvere og foreninger at konkurrere på højt niveau, og vil styrke uddannelsesmiljøernes evne til at tilpasse sig idrætstalenternes behov. Talentudviklingen skal styrkes gennem et tæt samarbejde mellem foreninger, specialforbund, uddannelsesinstitutioner, skoler og eksperter.

I samarbejde med Team Danmark lægger Gentofte vægt på, at støtten til udøvere og klubber sker på en måde, der er socialt og samfundsmæssigt ansvarlig. Udøvelse af eliteidrætten skal kunne gå hånd i hånd med både skole og arbejde.

Derfor har kommunen også samarbejdsaftaler med blandt andre Bakkegårdsskolens idrætslinje, ungdomsuddannelser, klubber og specialforbund, som skal være med til at sikre en stærk og bæredygtig struktur for talent- og eliteidræt.

For perioden er der specifikt fokus på at støtte talent- og eliteidræt ved at etablere Team Gentofte, en virksomhedsklub, der har til formål at indsamle midler til økonomisk støtte af lokale klubbers talent- og elitearbejde. Derudover skal der arbejdes på at reducere frafaldet blandt elever på talent- og eliteordninger på ungdomsuddannelser. Dette skal opnås gennem kompetenceudvikling, der fremmer et godt miljø i eliteklubberne samt øger kommunikationen og samarbejdet mellem klubber og ungdomsuddannelser.

Partnerskaber

Gentofte Kommune har en stærk tradition for samarbejde på idrætsområdet, og erfaringerne viser, at partnerskaber bidrager positivt til udviklingen og kvaliteten af idræts- og bevægelsestilbuddene. Et partnerskab defineres som et forpligtende samarbejde, hvor flere parter arbejder mod fælles mål og deler ressourcer og ansvar.

Partnerskaber opstår, hvor der er potentiale for at skabe nye tilbud eller forbedre eksisterende. Kommunen ønsker at facilitere møder mellem foreninger, offentlige institutioner, kommercielle aktører, aftenskoler og borgere med henblik på at udvikle og forankre nye og eksisterende idrætsinitiativer.

Der skal skabes strukturer, som gør det lettere at etablere partnerskaber, og det skal være nemt for både foreninger og kommercielle aktører at indgå i samarbejder omkring bevægelse i skoler og dagtilbud. Endelig vil kommunen understøtte partnerskaber omkring events og aktiviteter, som skaber værdi og glæde for borgerne.

For perioden er der specifikt fokus på at forbedre samarbejdet på tværs af idræts- og bevægelsesområdet, ved at idrættens aktører styrker deres indbyrdes kendskab og samarbejde. Dette skal opnås gennem kommunikation om tilskudsmuligheder, eksempler på vellykkede partnerskaber og netværksmøder.

Ambitionen om øget samarbejde og partnerskaber går på tværs af politikkenes øvrige fokusområder, og de indgåede partnerskaber behandles under de enkelte fokusområder. Derfor behandles fokusområdet 'Partnerskaber' ikke selvstændigt i denne statusevaluering.

Andre relevante indsatser

Desuden er der i dokumentet 'Fremtidens Idrætsfaciliteter' i 2023 (Gentofte Kommune, 2023a) formuleret en række principper, der skal medvirke til at sikre et transparent grundlag for udvikling af faciliteter til idræt og bevægelse i Gentofte Kommune.

Implementering af dette dokumentets anbefalinger er ikke direkte omfattet af denne evaluering, men behandles indirekte som en del af den samlede vurdering af udvikling og status af politikken.

Overordnede politiske målsætninger, der er vedtaget for perioden 2021-2025

De enkelte fokusområder fremhævet tidligere bidrager alle til den overordnede målsætning i idræts- og bevægelsespolitikken, der blev fastsat på Kultur-, Unge- og Fritidsudvalgets møde d. 10. november 2021 (Gentofte Kommune, 2021d).

Her blev det på baggrund af evalueringen af idræts- og bevægelsespolitikkenes første periode (2017-2021) vedtaget, at i "2025 skal 48 pct. af borgerne i Gentofte Kommune være medlem af en idrætsforening, og 79 pct. af borgerne skal angive, at de er fysisk aktive".

Ved Kultur-, Unge- og Fritidsudvalgets møde d. 8. juni 2022 blev målet om borgernes foreningsmedlemskaber desuden hævet fra 48 pct. til 52 pct. (Gentofte Kommune, 2022b).

I de kommende afsnit gøres der status på de fem hovedområder samt de mere specifikke og konkret politisk fastsatte fokusmål for perioden.

Status på idræts- og bevægelsespolitikens fokusområder

Som nævnt er idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune centreret om fem fokusområder. I denne del af rapporten gøres status på de fem områder, og det vurderes, om de enkelte områder lever op til de ønskede mål. Områderne vurderes for sig, men der gives også en samlet vurdering i et opsummerende afsnit.

Udover forhold, der retter sig mod de fem fokusområder, er der også kommet forskellige problemstillinger frem i forbindelse med arbejdet med evalueringen, der peger på forbedringspotentialer. Disse problemstillinger samles op i afsnittet: 'Øvrige problemstillinger i idræts- og bevægelsespolitikken'.

Et mangfoldigt idrætsliv

I Gentofte Kommune er det en grundlæggende målsætning, at alle borgere skal have lige mulighed for at deltage i idræts- og bevægelsesfællesskaber – uanset alder, baggrund eller livsvilkår. Kommunens idrætspolitik sigter mod at få flest mulige til at være aktive, og at ingen skal udelukkes fra et meningsfuldt fritidsliv. Dette afsnit belyser, hvordan Gentofte Kommune arbejder for at inkludere idrætsuvante borgere i idræt- og motionsfællesskaber. Desuden ses der på, hvordan idrætsdeltagelsen generelt er i kommunen.

Gentofte Kommunes borgere er overordnet set fysisk aktive

De foreliggende undersøgelser viser, at Gentofte Kommune har en høj andel af idrætsaktive borgere. Ifølge undersøgelsen 'Danmark i bevægelse' (Høyer-Kruse & Ibsen, 2021), der blev gennemført i 2020, har 88 pct. af voksne i Gentofte således været idræts-, sports- eller motionsaktive mindst én gang om ugen det seneste år.¹ Det skal ses i forhold til de tilsvarende tal for landsplan (83 pct.) og hovedstadskommunerne (85 pct.).

Gentofte har tidligere været 'Bevæg dig for livet-kommune', og de benchmarkundersøgelser, der er lavet i regi heraf, viser tillige, at Gentofte ligger højt, målt på andelen af voksne, som normalt dyrker idræt, sport og motion. Konkret ligger Gentofte Kommune i toppen blandt de kommuner, som har været en del af 'Bevæg dig for livet', når det gælder idrætsdeltagelse (Bordacconi, 2021). I Gentofte har der desuden været en stabil idrætsdeltagelsen fra 2018 til 2021, uden fald som følge af corona. Seneste benchmarkundersøgelse lavet i 2024 (Bevæg dig for livet, 2022) viste, at 85 pct. angiver, at de normalt dyrker idræt eller motion.

Blandt børn og unge ligger Gentofte også i top. En undersøgelse fra 2016 blandt 10-16-årige viste høj idrætsdeltagelse (Pilgaard & Rask, 2016), og et særudtræk fra Idans seneste sports- og motionsvaneundersøgelse (Pilgaard et al., 2025) blandt 7-15-årige i nordsjællandske

¹ Tallet dækker dem, der angiver at dyrke idræts-, sports- eller motionsaktivitet minimum en gang om ugen, ekskl. gang, cykling på hverdagscykel, friluftsliv, rehabilitering, andre fritidsaktiviteter og leg. Undersøgelsen omfatter ikke børn og unge under 15 år, men kun voksne "fra 15 år og ældre".

kommuner viser en deltagelse på 91 pct., hvilket er over landsgennemsnittet på 86 pct. Tallene er baseret på flere kommuner, da der ikke er nok respondenter fra Gentofte alene, og de udtrykker derfor et regionalt deltagelsesniveau.

Mere specifikt er det tidligere nævnte politisk vedtagne mål om, at 79 pct. af borgerne i Gentofte Kommune (i 2025) skal angive, at de er fysisk aktive med idræt og motion, blevet undersøgt i forbindelse med en spørgeskemaundersøgelse, der er gennemført parallelt med denne evaluering.² Målingen er en pejling på, hvor retningen i idrætsdeltagelsen i Gentofte Kommune bevæger sig hen i lyset af de historiske tal.

Det fremgår af resultaterne herfra, at 78 pct. af de voksne respondenter angiver, at de normalt dyrker idræt eller motion. Til sammenligning er det 92 pct. af børn og unge, som angiver det. Det kan ses i tabel 1.

Tabel 1: Fordelingen til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt/motion' fordelt på voksne og børn og unge (pct.)

	Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Voksne (16 år +)	78	10	12
Børn og unge (7-15 år)	92	4	4

Tabellen viser fordelingen til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt/motion'. Data er indsamlet i forbindelse med Gentofte Kommunes idrætsvane undersøgelse. Voksne (16 år +): n = 1.202, Børn og unge (7-15 år): n = 1.173

Selvom det centrale spørgsmål – 'Dyrker du normalt idræt eller motion?' – er identisk med det, der anvendes i idrætsvaneundersøgelsen fra 2025, i den aktuelle undersøgelse i Gentofte og i benchmarkundersøgelserne, skal man tage en række forbehold, når man sammenligner de forskellige undersøgelsers tal. Der er således forskelle i de pågældende undersøgelsesdesigns. Benchmarkmålingerne er f.eks. gennemført blandt borgere i alderen 18–75 år, mens Idans idrætsvaneundersøgelser dækker aldersgruppen 16–85 år (voksne).

Benchmarkdata er desuden vægtet på køn og alder, mens den aktuelle sports- og motionsvaneundersøgelse i Gentofte f.eks. ikke er vægtet, da den ønskes sammenlignelig med tilsvarende data fra 2016. Endelig er der forskel i dataindsamlingen, idet der ikke blev udsendt rykkere i benchmarkundersøgelserne, mens der i den aktuelle sports- og motionsvaneundersøgelse i Gentofte blev foretaget to rykkerrunder.

Samtidig varierer svarprocenterne – f.eks. fra 25 pct. i 2019 og 2023 til blot 14 pct. i 2022. Af disse grunde bør resultaterne fra benchmark- og idrætsvaneundersøgelserne fortolkes med forsigtighed, når de sammenstilles over tid.

Baseret på de historiske data samt de senere og aktuelle målinger, er det samlede billede imidlertid, at den politiske målsætning for 2025 indfries.

² Undersøgelsen er gennemført af Idan i maj/juni 2025. Der foreligger en fuld rapport, der gennemgår alle resultaterne fra undersøgelsen, hvortil der henvises. Det er kun udvalgte resultater, der gengives i dette notat.

Aktive fællesskaber

Med støtte fra Sundhedspuljen igangsatte Gentofte Kommune i 2023 indsatsen 'Aktive Fællesskaber' – et toårigt initiativ, der har til formål at engagere flere borgere over 60 år i sport, motion og sociale fællesskaber. Intentionen er at styrke trivsel og sundhed, mindske ensomhed og sygdom samt bidrage til flere gode og sunde leveår. Baggrunden for projektet er en stigende andel af ældre borgere og en høj forekomst af ensomhed og dårligt selvvurderet helbred blandt seniorer.

Aktive Fællesskaber harmonerer med Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik, hvor der lægges vægt på at skabe et mangfoldigt og inkluderende idrætsliv med plads til alle – også ældre borgere. Indsatsen understøtter dermed kommunens ambition om at fremme deltagelse, fællesskab og livskvalitet gennem bevægelse.

Målsætningen er at øge andelen af +60-årige, der spiller holdboldspil, med 30 pct. i forhold til det nuværende niveau på 3 pct. Derudover sigtes der mod en stigning på 10 procentpoint i andelen af ældre, der deltager i mental-, smidigheds- og stabilitetstræning, hvor niveauet i dag er 27 pct. Endelig er det et mål at reducere andelen af borgere med tegn på social isolation og ensomhed med 3 procentpoint, fra de nuværende niveauer på henholdsvis 10 pct. og 14 pct.

Vurderingen af, om målsætningerne er indfriet, vil kunne foretages, når resultaterne fra 'Danmark i Bevægelse' rapporten for Gentofte Kommune samt den kommende 'Nationale Sundhedsprofil' foreligger.

Som led i Aktive Fællesskaber har Gentofte Kommune haft fokus på at udvikle og understøtte aktiviteter i en række foreninger - herunder Modne Motionister – en folkeoplysende forening etableret i 2019 med særligt sigte på ældre målgrupper.

Foreningen har i perioden oplevet en markant medlemsfremgang, fra 365 aktive medlemskaber i 2023 til 602 i 2024, hvoraf 398 medlemmer er 70 år eller ældre. Blandt foreningens aktiviteter har særligt introduktionen af pickleball haft stor gennemslagskraft, med 134 aktive medlemskaber og over 95 ugentlige deltagere i 2024. Her er man lykkedes med at udanne flere instruktører, så flere hold har kunnet starte op.

Udover Modne Motionister kan f.eks. Bordtennisklubben Kildeskov, Gentofte Hockeyklub, Skovshoved Idrætsforening og Jægersborg Boldklub fremhæves som foreninger, der har indgået samarbejdet med Aktive Fællesskaber. Alle nævnte foreninger har oplevet en stigning i antallet af medlemmer over 60 år som følge af dette samarbejde – dog ikke i samme omfang som hos Modne Motionister, hvor væksten har været særlig markant.

I forlængelse af denne udvikling blev der i samarbejde med Gentofte Kommunes genoptræningscenter igangsat et pilotprojekt med fokus på brobygning mellem kommunal genoptræning og foreningsbaseret motion, i en form for partnerskab. Projektet tog afsæt i et konkret styrkehold hos Modne Motionister og blev til i tæt dialog med terapeuter, motionskonsulenter og ledelse.

Som en del af forløbet blev fagpersoner inviteret til at besøge foreningens faciliteter og aktiviteter, og der blev udviklet en model, hvor terapeuten fulgte borgerne fra genoptræning videre i relevante foreningstilbud. De første erfaringer har været positive og har ført til øget efterspørgsel og oprettelse af flere hold.

I handleplanens løbetid er der arbejdet målrettet med at styrke koblingen mellem kommunale sundhedstilbud og civilsamfundets foreningsliv. Fagpersonale er blevet efteruddannet i anvendelsen af tilpassede holdspil i rehabiliterings- og genoptræningsforløb, og der er indgået samarbejde med Center for Holdspil og Sundhed.

Pilotprojektet har faciliteret en kontakt mellem Gentofte Rehabiliterings- og Genoptræningscenter og fritidsafdelingen og har dermed bidraget til at styrke det tværsektorielle samarbejde. Projektet peger på et muligt potentiale for fremadrettet at udvikle mere sammenhængende indsatser, hvor overgangen fra kommunale sundhedsforløb til foreningsbaserede fællesskaber kan understøttes systematisk.

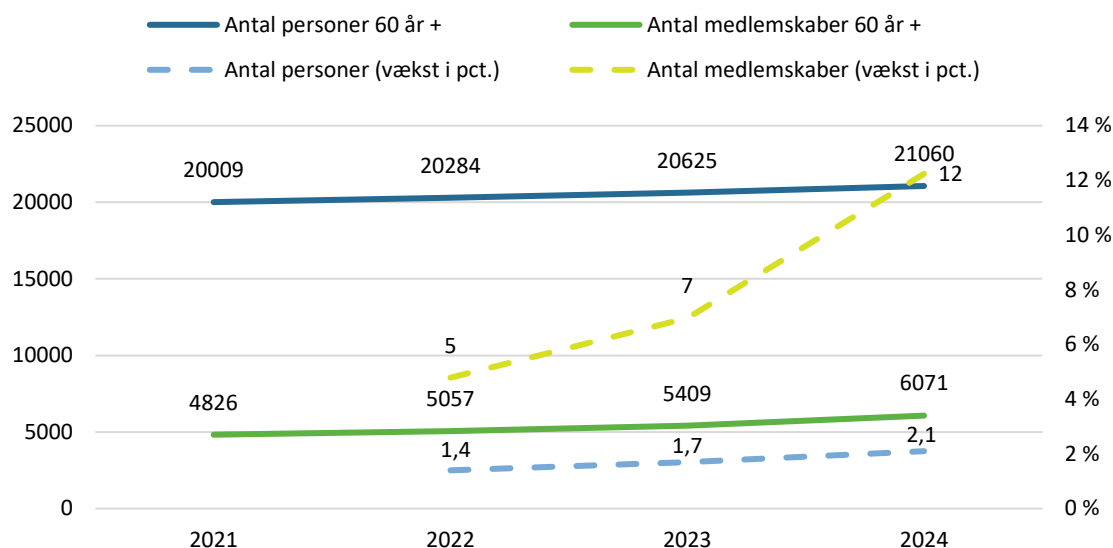
Samtidig er der lagt vægt på at synliggøre de mange eksisterende tilbud gennem platformen Motivu, en kortlægning af relevante aktiviteter og udviklingen af et digitalt aktivitetskort. Projektlederen har desuden haft en opsøgende rolle med henblik på at formidle projektets formål og skabe forbindelser til de mange aktører og fællesskaber i kommunen.

Derudover er eksisterende initiativer som 'Aktive Forårsdage' og 'Kom og vær med' blevet understøttet som en del af indsatsen. Begge aktiviteter bidrager til at skabe kontakt mellem ældre borgere og lokale bevægelses- og foreningstilbud.

Hvorvidt indsatsen har haft en positiv effekt, kan være vanskeligt at måle på. Men en god tilgang er at se på udviklingen i antallet af DIF og DGI-medlemskaber (CFR) blandt +60-årige i Gentofte Kommune. Figur 1 viser udviklingen i antallet af medlemskaber (totalt og den procentvise vækst), samt befolkningsvæksten blandt +60-årige.

Figuren illustrerer, at væksten i antallet af medlemskaber overstiger den demografiske vækst i aldersgruppen +60 år i kommunen. Siden indsatsen 'Aktive Fællesskaber' blev igangsat i 2023, er antallet af medlemskaber steget med 12 pct., svarende til 662 flere medlemskaber i 2024. Til sammenligning er antallet af borgere i kommunen i alderen +60 år i samme periode øget med 435 personer.

Figur 1: Udviklingen i antallet af medlemskaber og antallet af + 60-årige i kommunen

Figuren viser udviklingen i antallet af medlemskaber og antallet af +60-årige i kommunen. Udviklingen udregnes ift. til året forinden. Kilde: Danmarks Statistik og CFR.

Det skal dog bemærkes, at medlemskaber kan udgøre et usikkert mål for faktisk deltagelse, idet én borger kan have flere medlemskaber på tværs af aktiviteter og foreninger. På trods af denne metodiske opmærksomhed peger udviklingen samlet set i retning af en øget tilslutning til organiseret aktivitet blandt målgruppen.

Indsatsens fokus på at styrke brobygning og synliggørelse af foreningstilbud ser overordnet ud til at have bidraget positivt til en øget tilslutning til foreningslivet blandt ældre borgere i Gentofte Kommune. De registrerede medlemsstigninger kan således tolkes som en indikation på, at flere borgere i målgruppen har fundet vej til organiserede fællesskaber.

Det er dog vigtigt at understrege, at medlemskaber ikke alene kan anvendes som entydigt mål for vækst i idrætsdeltagelsen, idet en stor andel af de ældre dyrker idræt i mere selvorganiserede rammer (Borup, 2025).

Motivere motionsuvante borgere

Gentofte Kommune har en ambition om at sikre, at alle borgere – uanset livssituation – har mulighed for at deltage i meningsfulde bevægelsesfællesskaber. Nogle borgere har behov for en særlig støtte for at få et aktivt fritids- og idrætsliv, og der arbejdes derfor målrettet med at udvikle tilpassede løsninger, der fremmer inklusion i lokale bevægelsesaktiviteter.

Fritidspasordningen er et centralt redskab i denne sammenhæng, idet den yder kontingentstøtte til økonomisk trængte familier og dermed skal sikre lige adgang til organiserede fritidsaktiviteter for børn og unge. Ordningen har gennemgået en betydelig udvikling: I 2023 blev det maksimale årlige tilskud hævet fra 2.250 kr. til 3.000 kr., og kravet om forældreudlæg blev fjernet. I 2024 blev tilskudsrammen yderligere udvidet til 5.000 kr., samtidig med

at adgangskriteriet blev ændret fra modtagelse af overførselsindkomst til en vurdering baseret på husstandsindkomst.

Antallet af støttemodtagere er steget fra 66 i 2022 til 79 i 2023 og videre til 118 i 2024, hvor den samlede tildelte støtte udgjorde 209.247 kr. Udviklingen afspejler et styrket tværgående samarbejde i kommunen med henblik på at identificere og støtte de familier, der har behov.

En undersøgelse viser, at kommuner med tilknyttede fritidsvejledere i gennemsnit hjælper flere børn og unge med at modtage støtte (Pilgaard & Mellmølle, 2025). Gentofte Kommune har tidligere arbejdet med fritidsvejledning supplerende til fritidspasset, men oplevede ikke den ønskede effekt.

I Gentofte Kommunes anbefaling 'En Times Motion om Dagen' er der udpeget tre målgrupper, hvor andelen af fysisk aktive er lavere end gennemsnittet: Unge (12-25 år), småbørnsforældre (30-39 år) og seniorer (+65 år).

Det fremgik i flere af de interviews, som blev afholdt i forbindelse med evalueringen, at der er et særligt fokus på at udvikle mere uformelle og mindre konkurrenceprægede idrætstilbud som alternativ til det eliteprægede foreningsliv, der ofte fører til frafald i ungdomsårene. Problematikken med unges frafald fra idrætslivet er ikke unik for Gentofte, men afspejler en bredere tendens, der gør sig gældende både nationalt og internationalt. I det følgende præsenteres en række initiativer, som Gentofte Kommune har iværksat for at imødekomme denne udfordring.

'Ung i bevægelse' blev iværksat i 2022 som en indsats på halvandet år, hvis formål var at aktivere unge mennesker i foreningsidrætten. Projektet etablerede 'Lynpuljen', hvor unge kunne søge om økonomiske midler til bevægelsesfællesskaber. Af Gentofte Beretningen fremgår det, at puljen i alt har givet 7.840 kr. til to arrangementer.

Gentofte Kommune har etableret 'Netværk for ungdomstrivsel i idræts- og fritidslivet' som en platform for dialog og videndeling på tværs af aktører med henblik på at styrke trivselsfremmende praksis.

Erfaringer fra initiativer som 'Gymnasieidræt', hvor foreninger samarbejdede med gymnasier om at introducere idrætsaktiviteter, har vist potentiale, men samarbejdet er endnu ikke blevet genetableret efter COVID-19-pandemien. Dette understreger behovet for en mere systematisk og vedvarende indsats.

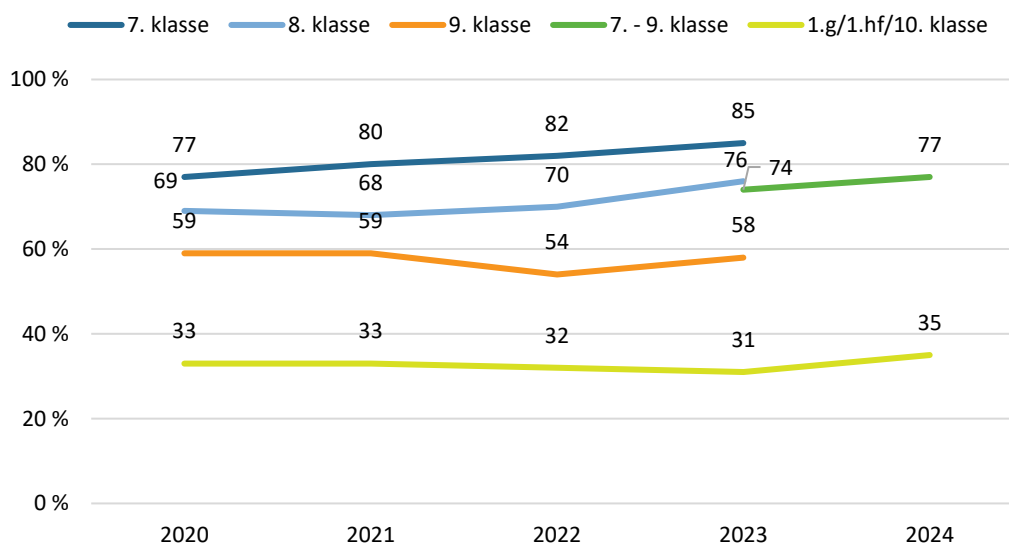
Gentofte Kommune har i samarbejde med den socialøkonomiske virksomhed PLAY igangsat et pilotprojekt, der skal styrke unges trivsel gennem uddannelse af trænere og ledere i foreningslivet. Formålet er at fremme inkluderende og trygge fællesskaber, fastholde unge i idrætten og mindske pres og mistrivsel. Projektet er forankret i Børn og Skole samt Kultur, Unge og Fritid.

Samtidig er der iværksat rekrutteringsindsatser i samarbejde med platformen Motivu, der formidler åbne træningstilbud og aflaster foreningerne administrativt. Indsatsen har resulteret i positiv medlemsvækst og peger på potentialet i brugervenlige tilgange til fastholdelse og rekruttering.

Gentofte Kommunes ungeprofilsundersøgelser tilbyder en mulighed for at følge udviklingen i andelen af unge som dyrker sport igennem foreninger. Ungeprofilsundersøgelserne foretages blandt elever på kommunes skoler og ungdomsuddannelser. Figur 2 viser udviklingen i andelen, som dyrker sport i foreninger på tværs af undersøgelsesår.

Figuren illustrerer den tendens, som også fremhæves i de gennemførte interviews: At mange unge stopper med at dyrke idræt i foreningsregi i takt med, at de bliver ældre. Andelen af elever, der er aktive i en forening eller klub, falder gradvist for hvert klassetrin. I perioden 2020 til 2023 ses dog en positiv udvikling blandt elever i 7. og 8. klasse. For 2024 foreligger data som et samlet gennemsnit for 7.-9. klasse, og her bekræftes tendensen med en fortsat stigning. Blandt elever i 10. klasse og på ungdomsuddannelserne er andelen, der deltager i foreningsidræt, stabil, men markant lavere – på lige over en tredjedel.

Figur 2: Andelen, som dyrker sport i forening eller klub på ugentlig basis – baseret på Gentofte Kommunes ungeprofilundersøgelse (pct.)

Figuren viser udviklingen i andelen som angiver at gå til sport i en forening eller klub på ugentlig basis. Kilde: Gentofte Kommunes ungeprofilsundersøgelser (2020, 2021, 2022, 2023 og 2024³).

I de gennemførte interviews fremhæver forvaltningen, at det endnu ikke er lykkedes at vende udviklingen lokalt, hvilket bekræfter resultaterne fra figur 2.

³ Af Ungeprofilsundersøgelsen 2024 fremgår fordelingen ikke på klassetrin, men fremgår som et samlet mål fra 7.-9. klasse. Tallene fra 2023 er baseret på egne udregninger ud fra antal besvarelser pr. klassetrin og tilbyder dermed en sammenligning med 2024.

Småbørnsforældre er blevet mødt med nye initiativer, bl.a. ved at tilbyde styrketræning parallelt med børns aktiviteter. Derudover er der igangsat initiativer rettet mod borgernes hverdag og arbejdsliv, f.eks. gennem Danmarks Motionsuge, hvor kommunen har fremmet bevægelse blandt ansatte via eksisterende træningstilbud og fælles oplæg om fysisk aktivitet i arbejdstiden.

Endelig deltager Gentofte Kommune i projektet 'Stier og spor hvor du bor' i samarbejde med DGI, Syddansk Universitet og flere andre kommuner. Projektet har til formål at aktivere motionsuvante borgere gennem målrettet kommunikation og formidling, der understøtter brugen af lokale udendørsarealer. I Gentofte indgår blandt andet 'Natureventyr' og 'TankeGange', som tilbyder hhv. gåture og auditive fortællinger. Initiativerne har haft mærkbar effekt, med henholdsvis 1.714 og 903 unikke brugere, og bidrager med vigtig viden om, hvilke kommunikative greb der virker over for forskellige målgrupper.

Et mangfoldigt udbud af idræts- og bevægelsestilbud

Gentofte Kommune har et bredt og mangfoldigt udbud af idræts- og bevægelsestilbud, som samlet set dækker 49 forskellige typer aktiviteter. Kommunen huser aktuelt 76 foreninger med aktive medlemskaber, og gennem platformen Motivu fremgår det, at der i øjeblikket er 171 åbne idrætstilbud til rådighed for borgerne.

Af den aktuelt gennemførte idrætsvaneundersøgelse i Gentofte Kommune fremgår det, at 16 pct. af børn og unge og 12 pct. af de voksne respondenter savner tilbud for nybegyndere. De tal taler ind i kommunens ønske om at fremme begynderidrætten.

Ifølge specialsportguide.com findes der 19 særskilte idrætstilbud målrettet personer med særlige behov – heraf er 18 decideret tilpasset denne målgruppe. Blandt disse er fire tilbud rettet mod samme specifikke behov: To henvender sig til borgere med gig, ét til psykisk sårbare og ét til personer med ADHD og autisme. Fire af tilbuddene er desuden tilgængelige for kørestolsbrugere. Aktivitetsudbuddet spænder bredt og omfatter bl.a. basketball, fodbold, gymnastik, vandgymnastik, gå-hold, ridning, sejlsport, spejder, svømning og yoga. Tilbuddene dækker hele livsforløbet med undtagelse af deciderede seniortilbud, som aktuelt udgør et udviklingspotentiale.

Socialrådgivere på børne- og voksenområdet samt sundhedsplejersker benytter både den fysiske og elektroniske version af Specialsportsguiden som en integreret del af deres arbejde. Værktøjerne understøtter samtaler om fritids- og idrætsaktiviteter med målgruppen og er desuden udbredt til specialskoler, kompetencecentre, job- og aktivitetscentre samt øvrige relevante institutioner.

I Gentofte Kommune har man et samarbejde med Specialsport med at få børn og unge med særlige behov og handicap ud i foreningerne. Det har de gjort gennem 'sportsshoping', hvor foreninger og frivillige kommer ud på deres skoler og derved giver dem muligheden for at blive præsenteret for fritidsinteresser, som kan dyrkes i foreningsregi. Denne opsøgende praksis giver eleverne mulighed for at afprøve idrætsaktiviteter i kendte og trygge rammer, hvilket efterfølgende kan føre til deltagelse i 'sportspraktik' i de lokale foreninger.

Målet er at skabe en glidende overgang til varig tilknytning til fritidslivet gennem reel medlemsdeltagelse. Et konkret eksempel findes på Søgårdsskolen i Gentofte, hvor otte elever via sportsshoppping er blevet matchet med relevante idrætstilbud, og fem af disse efterfølgende er blevet tilmeldt foreningsaktiviteter. Indsatsen bidrager dermed til at fremme inklusion og deltagelse i kommunens organiserede fritidsliv for målgrupper, der ellers kan have vanskeligt ved at finde vej dertil.

På Gentofte Kommunes egen hjemmeside, fremgår det yderligere, at der er mere end 50 forskellige idræts- og fritidstilbud til borgere med funktionsnedsættelser, handicap eller andre særlige behov, hvilket vidner om en bred indsats på området. Det fremgår ligeledes at kommunen giver støtte til foreninger, der vil oprette nye hold og aktiviteter for borger med særlige behov.

Opsummering

Overordnet set peger gennemgangen af Gentofte Kommunes initiativer til at fremme et mere mangfoldigt idrætsliv på, at kommunen i høj grad arbejder i overensstemmelse med sin målsætning om lige adgang for alle. Udover, at målet om, at 79 pct. af borgerne skal angive, at de dyrker sport eller motion regelmæssigt, så er det i den evaluerede periode lykkedes at øge andelen af medlemskaber i idrætsforeninger blandt borgere over 60 år, at uddele flere fritidspas til børn og unge med begrænset adgang til foreningslivet, samt at styrke indsatsen for at inkludere borgere med særlige behov i kommunens idræts- og bevægelsestilbud. Disse resultater indikerer, at der arbejdes systematisk og målrettet med at nedbryde barrierer og skabe et mere inkluderende idrætsliv.

Man har ligeledes arbejdet aktivt for at bremse den negative udvikling, hvor unge stopper med at dyrke idræt og sport i foreningsregi. På trods af flere initiativer er det ikke lykkedes at komme tendens til livs. Dette bekræftes både af de gennemførte interviews og af resultaterne i Gentofte Kommunes ungeprofilsundersøgelser.

Faciliteter og byrum

Gentofte Kommune har med afsæt i en tiårig facilitetsstrategi (2019–2029) videreført det langsigtede arbejde med idrætsfaciliteter, der siden 2005 har resulteret i etableringen af 30 nye anlæg. Som fuldt udbygget kommune handler strategien imidlertid ikke om nybyggeri, men om at optimere brugen af de eksisterende faciliteter. Fokus ligger på kapacitetsudnyttelse, synlighed, fleksibel anvendelse og øget kvalitet og tilgængelighed.

Et særligt opgaveudvalg har bidraget med anbefalinger til håndtering af centrale prioriteringer og dilemmaer og udviklet et redskab med fire principper og otte kriterier, der understøtter politiske beslutninger om fremtidens idrætsfaciliteter.

Anbefalingerne harmonerer med den eksisterende facilitetsstrategi, idet de understøtter en fortsat udvikling mod alsidige og imødekommende faciliteter, der inviterer til fællesskab. Der lægges vægt på at sikre både bredde og variation i facilitetsudbuddet, samt en balance mellem store, centrale anlæg og nærmiljøbaserede tilbud med lokal forankring (Gentofte

Kommune, 2023a). Der arbejdes aktuelt på at udvikle en ny facilitetsstrategi, som skal erstatte den tidligere. Strategien forventes færdiggjort i løbet af 2025.

Adgang og kapacitetsudnyttelse

Som tidligere nævnt er der i perioden fokus på udnyttelse af eksisterende faciliteter. Det er sket gennem monitorering af anlæggene, hvor der siden august 2022 har været opsat kameraer for at måle udnyttelsesgraden. Ifølge det foreliggende materiale og de gennemførte interviews er der betydelige potentialer for bedre planlægning, prioritering og styring af bookinger, og der arbejdes allerede med et 'udeblivelsesgebyr' for de, der ikke møder op til bookede tider.

Der foreligger en baselinerapport om udnyttelse af de faciliteter, der er sat kameraer op i (Gentofte Kommune, 2024a). Baselinerapporten bygger på data fra 32 monitorerede indendørs idrætsfaciliteter i Gentofte Kommune. Disse faciliteter er udstyret med HallMonitor-kameraer, som registrerer faktisk brug, og de er opdelt i tre hovedkategorier baseret på placering: Faciliteter på idrætsanlæg, faciliteter på skoler og øvrige faciliteter. Samtidig er de kategoriseret efter størrelse, hvor faciliteter over 300 m² betegnes som haller og mindre faciliteter som sale. Det fremgår af baselinerapporten, at dataindsamlingen dækker perioden fra 8. august 2022 til og med 25. juni 2023. Dette er den første systematiske monitoreringsperiode, hvor data fra HallMonitor kombineres med booking- og kapacitetsoplysninger for at analysere brugen af faciliteterne.

Blandt de 32 monitorerede faciliteter indgår både standard idrætshaller, gymnastiksale og specialfaciliteter som ishaller, curlinghal og rulleskøjtehal. Enkelte faciliteter er dog kun delvist med i rapporten grundet manglende data i dele af perioden.

Sammenfattende viser rapporten, at 72 pct. af kapaciteten i Gentofte Kommunes indendørs idrætsfaciliteter er booket, men at hele 40 pct. af de bookede timer ikke bliver anvendt. Det svarer til ca. 510 spildte timer om ugen. Den gennemsnitlige anvendelsesgrad – altså hvor stor en andel af den bookede tid, der faktisk bruges – er 64 pct. Udnyttelsesgraden, som angiver, hvor stor en andel af den samlede tilgængelige åbningstid der reelt er i brug, er endnu lavere og ligger på 46 pct.

De to mål bidrager med forskellige, men komplementære indsigter: Anvendelsesgraden siger noget om, hvor effektivt brugerne udnytter deres egne bookinger, mens udnyttelsesgraden siger noget om, hvor godt kommunen som helhed får udnyttet sine faciliteter. Det forhold, at begge nøgletal ligger lavt, viser, at der er betydelige potentialer for forbedringer – både i brugeradfærd og i den overordnede styring og planlægning af idrætsfaciliteterne.

En væsentlig pointe i rapporten er, at foreningsbrugerne generelt anvender deres tid langt mere effektivt end skolebrugerne. Foreningerne står for omkring halvdelen af de samlede bookinger og er især aktive i de attraktive såkaldte primetime-timer mellem kl. 16 og 20. Her er anvendelsesgraden blandt foreningsbrugere væsentlig højere end blandt skolebrugere: Kun omkring 25 pct. af de bookede primetime-timer fra foreningsbrugerne bliver ikke brugt, mens hele 50 pct. af skolebrugernes bookede tid i dette tidsrum ikke bliver anvendt.

Desuden er det tydeligt, at foreningerne i højere grad søger mod de større og bedre placerede idrætsanlæg, hvor både booking- og anvendelsesgraden er højere. Faciliteter på skoler – særligt i yderområder – tiltrækker i langt mindre grad foreningerne og står ofte delvist tomme, til trods for at tiderne er reserveret. Det understreger behovet for at arbejde målrettet med at forbedre incitamenter og brugervenlighed i disse faciliteter og for en mere differentieret tildeling af tider, der matcher efterspørgsel og reelt behov.

Der er efterfølgende opsat flere kameraer på kommunens faciliteter og grønne områder. Det forventes at kunne give et endnu bedre overblik, når den nærmere analyse af de høstede data foreligger.

Gentofte Kommune har i samarbejde med Conventus igangsat udviklingen af et digitalt 'GetEvent-system', der skal gøre det lettere og mere tilgængeligt for borgere at finde og booke ledige idrætsfaciliteter. Formålet er at øge udnyttelsesgraden af kommunens faciliteter og samtidig sikre en mere transparent og brugervenlig adgang til bookingsystemet. Det fremhæves i de gennemførte interviews, at en mere brugervenlig og lettere adgang til aflysninger for foreninger ligeledes vil kunne øge den optimale udnyttelse og tilgængelighed. Aktuelt er det få personer, der kan aflyse en booket tid, og det vil være praktisk, hvis trænere i foreningerne selv kan stå for dette.

Ifølge de gennemførte interviews er det især området for blødt og hårdt vand, der mangler faciliteter. Istiden er begrænset, og det er vandtiden i svømmehallerne også. Det er tunge og omkostningstunge faciliteter, der også er dyre i drift, men tiderne i de eksisterende faciliteter er fuldt udnyttede og mere kunne bruges.

Synlighed og formidling

Gentofte Kommune har fokus på at styrke synligheden af kommunens idrætsfaciliteter og de mange aktivitetsmuligheder, de rummer. Målet er, at alle borgere – uanset tilknytning til foreninger eller andre organisationsformer – skal kende til og kunne benytte faciliteterne.

Gentofte Kommune har aktivt arbejdet med at øge synligheden af de eksisterende idrætsfaciliteter gennem en række events og kampagner, der inviterer borgerne ud i det lokale bevægelsesrum. Initiativer som 'Kom og vær med', 'Aktiv Vinter', 'Aktiv Sommer' og 'Aktive Forårsdage' er konkrete eksempler på, hvordan kommunen omsætter facilitetsstrategiens målsætninger til praksis ved at skabe synlige og tilgængelige aktiviteter for alle.

For at styrke borgernes kendskab til de lokale idrætsfaciliteter har Gentofte Kommune udviklet en samlet, digital oversigt over alle kommunens idrætsanlæg. Oversigten, der er tilgængelig via kommunens hjemmeside, indeholder både adresser og beskrivelser af anlægene samt information om tilgængelige faciliteter. Derudover giver den brugerne mulighed for at klikke videre til de enkelte anlægs eller foreningers egne hjemmesider med henblik på booking eller yderligere information.

Desuden henvises selvorganiserede brugere på kommunens hjemmeside til platformen WannaSport.dk, hvor det er muligt at booke baner og faciliteter i og omkring Gentofte. Hermed understøttes også de idrætsaktive borgere, der ønsker fleksible rammer uden for foreningslivet.

Gentofte Kommune har haft et ønske om at forbedre den fysiske skiltning af idrætsfaciliteterne for at øge deres synlighed i bybilledet. På baggrund af det tilgængelige materiale og de gennemførte interviews er det dog uklart, i hvilket omfang denne indsats er blevet realiseret.

Fleksibilitet og alsidig brug

Både Gentofte Kommunes facilitetsstrategi og opgaveudvalgets anbefalinger til fremtidens idrætsfaciliteter arbejder med at skabe mere fleksible, inkluderende og fremtidssikrede rammer for bevægelse. Der er et fælles fokus på at udvikle faciliteter, som imødekommer forskellige brugergruppers behov – fra organiseret foreningsidræt til selvorganiserede og mere uformelle aktiviteter. Samtidig lægges der vægt på at integrere sociale funktioner i og omkring faciliteterne for at styrke fællesskab og trivsel. Udviklingen skal ske med blik for både centrale og lokale anlæg og i tæt dialog med foreninger, aktører og borgere.

Et centralt greb i Gentofte Kommunes facilitetsarbejde har været at gøre byens rum og udendørsarealer mere tilgængelige for idræt og bevægelse, særligt med henblik på at imødekomme de selvorganiserede idrætsudøvere – det fremgik som en tydelig pointe blandt flere af de interviewede. Dette kommer blandt andet til udtryk i etableringen af udendørs fitnessarealer, der muliggør fysisk aktivitet uden krav om medlemskab.

Indsatsen suppleres af projektet 'Stier og spor hvor du bor', der søger at aktivere borgere i deres nære omgivelser gennem rekreative stier og grøn mobilitet. I Gentofte er projektet blandt andet udfoldet på Mariebjerg Kirkegård, hvor lydvandringen 'TankeGange' er etableret som et lavintensivt bevægelsestilbud målrettet ældre, fysisk mobile borgere. Projektet har formået at omdanne eksisterende byrum og naturarealer til rum, der opfordrer til bevægelse.

I udviklingen af fremtidens idrætsfaciliteter i Gentofte Kommune lægges der vægt på at integrere sociale funktioner i og omkring anlæggene som en måde at styrke både fællesskab og trivsel. Dette vurderes ikke blot som en vej til øget fastholdelse i foreningsidrætten, men også som et bredere bidrag til sociale relationer og lokalt tilhørsforhold.

I den forbindelse anbefales det, at der i højere grad prioriteres fællesskabsskabende kvadratmeter frem for udelukkende aktive kvadratmeter. Anbefalingen indgår som ét af fire centrale principper, der skal vejlede den fremtidige udvikling af idrætsfaciliteter i kommunen. Arbejdet er blevet til i et inddragende samarbejde mellem borgere, politikere, foreninger og øvrige idrætsaktører.

Dette ønske er imidlertid ikke nyt, men har været en del af kommunens facilitetsstrategi siden 2019. Selvom ønsket gentages i de nye anbefalinger, fremstår det uklart, hvordan der

konkret er arbejdet med at skabe flere sociale kvadratmeter i den mellemliggende periode. Det understreger behovet for en mere tydelig retning og konkretisering af, hvordan visionen omsættes til fysisk praksis i udviklingen af de eksisterende faciliteter.

Kvalitet og tilgængelighed

Gentofte Kommune har en klar ambition om, at kommunens idrætsfaciliteter skal være kendetegnet ved høj kvalitet og let tilgængelighed for alle borgere. Kvalitet forstås her bredt og omfatter både vedligeholdelse, rengøring, service og den fysiske tilgængelighed. Faciliteterne skal ikke blot danne rammen om idrætsudøvelse, men aktivt motivere til deltagelse og understøtte borgernes mulighed for et aktivt fritidsliv på tværs af alder, niveau og organiseringsform.

Som led i deres arbejde har Gentofte Kommune haft fokus på at forbedre tilgængeligheden til idrætsfaciliteter for personer med handicap. I Gentofte Kommune har man et tilgængelighedsforum bestående af repræsentanter fra både handicaporganisationer og ældreorganisationer. Tilgængelighedsforummet har arbejdet aktivt med at sikre tilgængelighed til faciliteter i Gentofte – herunder også idrætsfaciliteter. Man har desuden kontrakt med foreningen God Adgang, som registrerer faciliteter med god tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse. Af deres hjemmeside fremgår det, at en række af idrætsfaciliteterne er tilgængelige for personer med funktionsnedsættelse.

God Adgang tilbyder desuden et digitalt overblik over adgangsforhold til kommunens idrætsfaciliteter, hvilket har været en målsætning for kommunen at få etableret.

Af facilitetsstrategien fra 2019, fremgik det, at man ønskede at undersøge brugertilfredsheden på idrætsfaciliteterne i kommunen for bedre at kunne sikre, at borgerne oplever, at faciliteterne har en høj kvalitet. Idrættens Analyseinstitut og Kulturens Analyseinstitut har på vegne af Gentofte Kommune foretaget en tilfredshedsundersøgelse i Kildeskovshallen, Ishal 1 i Gentofte Sportspark og en række andre kulturfaciliteter (Forsberg et al., 2024). Tilfredsheden var stor blandt respondenterne og brugerne af Kildeskovshallen og ishallen. En lignende undersøgelse på kommunens andre faciliteter vil give et mere fyldestgørende indblik i tilfredsheden med faciliteterne.

Det fremgik blandt de interviewede, at behovet for renovering af ishallen var stort, grundet tagets tilstand.

Opsummering

Gentofte Kommune arbejder målrettet med at sikre, at kommunens idrætsfaciliteter er tilgængelige, fleksible og af høj kvalitet. Det fremgår af både facilitetsstrategien og anbefalingerne fra opgaveudvalgets 'Fremtidens idrætsfaciliteter', at målet er at understøtte en mere alsidig brug af faciliteterne og sikre rammer, der imødekommer både organiserede og selvorganiserede brugere. Kommunens byrum og udendørsarealer inddrages som aktive rum for bevægelse, og særlige indsatser som 'Stier og spor hvor du bor' har bidraget til at aktivere nye målgrupper og skabe nye bevægelsesformer i det nære miljø.

Monitoreringsdata peger på et betydeligt forbedringspotentialer i facilitetsudnyttelsen. Selvom 72 pct. af kapaciteten er booket, anvendes kun 64 pct. af den bookedede tid og 46 pct. af den samlede åbningstid. Særligt forskellen mellem skole- og foreningsbrugere understreger behovet for mere differentieret styring. Et nyt bookingsystem og monitoreringsværktøj er under udvikling og forventes at styrke gennemslagskraft, tilgængelighed og udnyttelsesgrad.

I perioden er der indført en incitamentsbaseret ordning, kendt som et udeblivelsesgebyr, hvor foreninger pålægges en økonomisk sanktion ved gentagne udeblivelser fra bookedede tider. Sanktionen aktiveres ved tredje udeblivelse og har til formål at fremme en ansvarlig bookingadfærd, hvor aflysning erstatter passiv udeblivelse, således at ledige faciliteter i højere grad kan komme andre brugere til gavn. Ordningen er muliggjort gennem implementeringen af monitoreringsudstyr, herunder kameraer, der dokumenterer faktisk brug af kommunens idrætsfaciliteter.

Derudover arbejder kommunen med at styrke synligheden af idrætsfaciliteterne, både fysisk, gennem forbedret skiltning, og digitalt, via oversigter og platforme som WannaSport og GetEvent. Events og kampagner har desuden været anvendt til at synliggøre faciliteter og aktiviteter for bredere målgrupper. Gennem samarbejdet med God Adgang, har man desuden fået skabt et digitalt overblik over tilgængeligheden på kommunens idrætsfaciliteter.

Samtidig peger interviewene på et behov for renovering – blandt andet af ishallens tag – og efterlyser, særligt fra mindre foreninger, bedre sociale rammer og klubhuse som middel til at styrke fastholdelse og fællesskab.

Alt i alt er der igangsat en række relevante og strategisk funderede initiativer, men evalueringen af deres effekt må afvente, idet mange af tiltagene stadig er under implementering.

Foreningsidræt

Foreningsidræt er en kernesøjle i Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik, og det er den generelle tilgang, at (idræts)foreningerne skal være et sted, hvor alle har mulighed for at udvikle sig. På denne baggrund er det en generel politisk målsætning at øge antallet af medlemmer i Gentoftes idrætsforeninger. Som tidligere nævnt er målet, at 52 pct. af borgerne i kommunen skal være foreningsmedlemmer i 2025.

Desuden er der for perioden specifikt fokus på at reducere ungdomsfrafald. Det skal ske ved at forbedre trivsel blandt ungdomsholdene i foreningerne. Dette kan opnås ved at udanne og udvikle kompetencer hos trænere og instruktører, så de kan skabe et godt træningsmiljø og fremme sociale aktiviteter i foreningen.

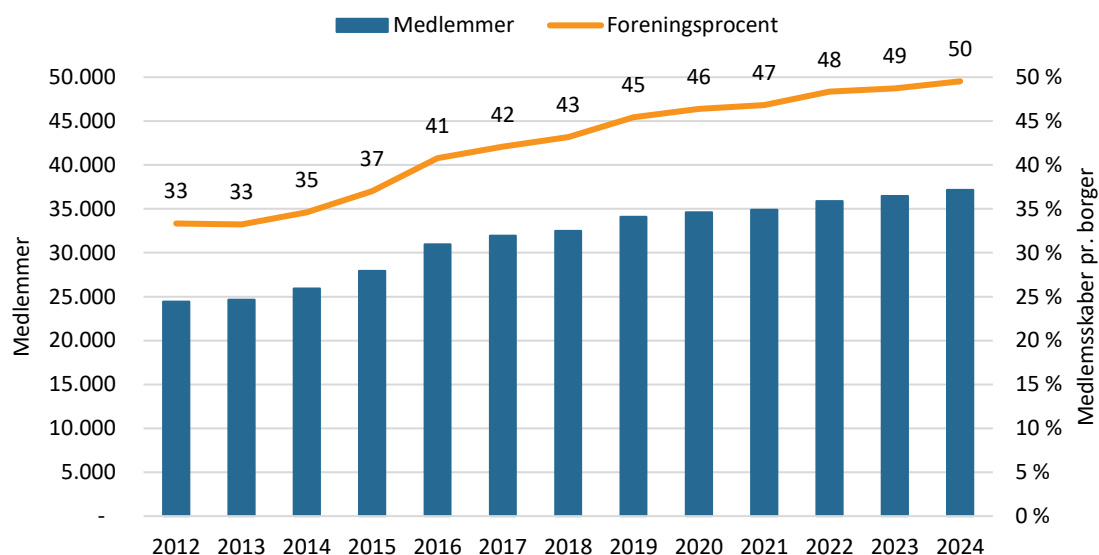
Medlemstallene i Gentoftes foreninger er i vækst, og den politiske målsætning er indfriet

De nyeste foreningstal fra Centralt ForeningsRegister (CFR), hvor foreningerne i DIF og DGI registrerer deres medlemmer, viser en jævnt stigende tendens i hele perioden, som

den aktuelle idræts- og bevægelsespolitik dækker - fra start i 2017 til 2024. Udviklingen siden 2012 kan ses i figur 3.⁴

Det fremgår desuden, at medlemstallet er steget fra 34.910 (2021) til 37.165 (2024) i den periode, som dette evalueringsnotat dækker. Det svarer til en vækst på 6,5 pct. i perioden eller en årlig procentvis vækst på 2,1 pct.

Figur 3: Stigende medlemstal og stigende foreningsprocent i Gentofte Kommune

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra CFR og Danmarks Statistik.

På grund af varierende indbyggertal i Gentofte Kommune er det samtidig relevant at undersøge antallet af foreningsmedlemmer i forhold til kommunens samlede befolkning. 'Foreningsprocenten' viser forholdet mellem medlemskaber i foreningerne under DIF og DGI og det samlede antal indbyggere. Udviklingen i foreningsprocenten er - sammen med de absolutte tal - afbildet i figur 3. Figuren viser, at foreningsprocenten er stigende i hele den viste periode.

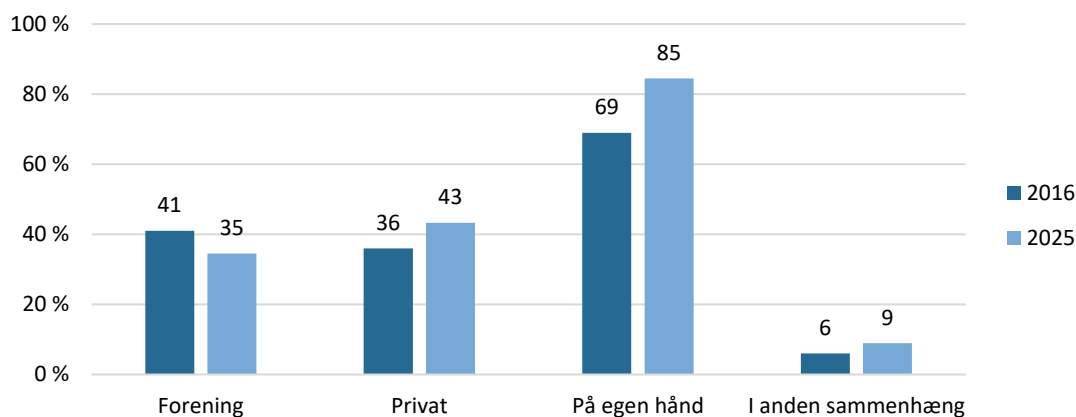
Samtidig er der foreningsmedlemmer i Gentofte Kommune, der er medlemmer af idrætsforeninger uden for DIF- og DGI-paraplyen. Således fremgår det af seneste kvartalsrapport til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget (Gentofte Kommune, 2025b), at hvis disse medlemmer (ca. 2.100) indregnes, stiger foreningsprocenten til 52,3 pct. med udgangen af 2024. I forhold til den tidligere nævnte vedtagne politiske målsætning om, at 52 pct. af borgerne i kommunen skal være foreningsmedlemmer i 2025, er målet således opnået.

Resultaterne fra den aktuelt gennemførte idrætsvaneundersøgelse viser modsat udviklingen i medlemstal, at andelen af voksne foreningsaktive ser ud til at gå tilbage med seks

⁴ Det gælder, som tidligere, at medlemskaber kan udgøre et usikkert mål for faktisk deltagelse, idet én borger kan have flere medlemskaber på tværs af aktiviteter og foreninger. De fremstillede resultater skal tages med dette forbehold.

procentpoint siden Idan sidst gennemførte en idrætsvaneundersøgelse i Gentofte i 2016 (Pilgaard & Rask, 2016). Det betyder samtidig, at den kommercielle idræt har overhalet foreningsidrætten, som nu er den næststørste organiseringsform.

Figur 4: Tilslutning til forskellige organiseringsformer i 2016 og 2025 (pct.)

Figuren viser andelen, der dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt indenfor det seneste år organiseret i fire forskellige organiseringsformer i hhv. 2016 (n=979) og 2025 (n=1.202).

Der kan være forskellige forklaringer på, hvorfor der er samtidighed i medlemsvækst og tilbagegang respondenternes angivelse af, at de dyrker aktiviteter i foreningsregi i sports- og motionsvaneundersøgelsen.

Således kan personer i CFR-registret have flere medlemskaber (hvor nogle måske ikke aktivt bruges), og derudover tæller CFR også medlemskaber på op til tre måneder med i deres opgørelser, hvor sports- og motionsvaneundersøgelsen spørger til regelmæssighed over et år.

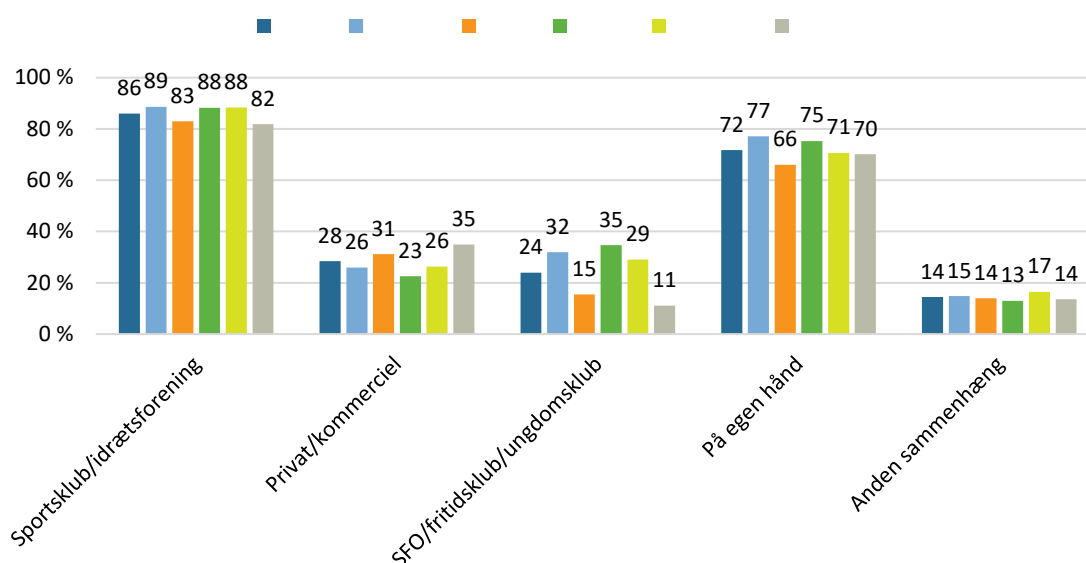
Væksten i aktiviteter, der dyrkes på egen hånd eller i privat regi er i overensstemmelse med den generelle udvikling i danskernes sports- og motionsvaner over de seneste årtier. Dog har man på landsplan set en lidt omvendt tendens mellem 2020 og 2024, hvor tilslutningen til aktiviteter i privat i regi går lidt tilbage, mens foreningsdeltagelsen går lidt frem.

Gentofte Kommune adskiller sig her lidt fra landsgennemsnittet, hvilket igen kan hænge sammen med borgersammensætningen, da idræt i privat regi især er populært blandt personer med lange videregående uddannelser, der typisk også har en højere indkomst end andre borgergrupper.

For børn og unge fremgår det af figur 5, at de idrætsaktiviteter, de dyrker, typisk udfolder sig i foreningsregi eller sker på egen hånd.⁵ Således angiver 86 pct. at have dyrket mindst én foreningsaktivitet inden for det seneste år, mens knap halvdelen (49 pct.) har dyrket to eller flere foreningsaktiviteter. Til sammenligning har 72 pct. dyrket idræt 'på egen hånd'.

⁵ Der er som nævnt gennemført en idrætsvaneundersøgelse blandt børn i 2016 i Gentofte, men tallene er pga. forskellige indsamlingsmetoder ikke direkte sammenlignelige, og er derfor ikke medtaget her.

Figur 5: Børn (7-15 år): I hvilken sammenhæng har du dyrket dine aktiviteter?

Figuren viser børns og unges organiseringsformer. Respondenterne blev først bedt om at angive, hvilke idrætsaktiviteter de har dyrket i løbet af det seneste år. Derefter blev de spurgt 'I hvilken sammenhæng har du dyrket dine aktiviteter?'. Andelen viser således dem, der har dyrket mindst én idrætsaktivitet i det pågældende regi i løbet af det seneste år (n=1.173).

Tilbuddene til teenagere og unge i foreningsidrætten bør adresseres

Selvom foreningsprocenten er stigende, og idrætsaktiviteter typisk organiseres i forenings- eller klubregi, peger flere af de interviewede i evalueringen på, at det er en central udfordring, at der mangler breddeidræts tilbud til unge i foreningerne. Denne problemstilling blev også behandlet tidligere via data fra ungeprofilsundersøgelserne foretaget blandt elever på kommunens skoler og ungdomsuddannelser.

Det er en gennemgående pointe fra de interviewede, at de tilbud, man møder i foreningerne, når man er i teenageårene, typisk er eliterettede. Det efterlader for lidt til de teenagere og unge, der ikke vil elite, men i højere grad vil dyrke idræt for sjov og for motionens skyld. Problematikken er sandsynligvis en del af forklaringen på det frafald, man ser blandt teenagere og unge mere generelt, i forhold til idrætsdeltagelse.

Blandt dem, der bliver ved med at dyrke sport- og motion forsvinder nogle over i de kommercielle fitnesscentres tilbud. Hvad angår foreningsområdet anføres det altså, at mangfoldigheden i foreningslivet ikke stor nok til at kunne rumme alle. I Gentofte forsøges forskellige tiltag i samarbejde med gymnasierne, med henblik på at ramme de unge, men det ændrer ikke ved, at det nævnes som en problematik.

Ses der imidlertid isoleret på spørgsmålet om foreningsmedlemskaber med udgangspunkt i CFR-tallene, er billedet lidt blandet, men ikke negativt, hvad angår foreningslivets betydning blandt de unge. Tabel 2 viser foreningsprocentens udvikling for forskellige aldersgrupper i Gentofte Kommune i perioden 2021-2024 (udregnet i forhold til hele populationen af borgere i Gentofte Kommune de pågældende år).

Tabel 2: Foreningsprocentens udvikling i Gentofte Kommune opdelt på aldersgrupper, 2021 - 2024 (pct.)

	2021	2022	2023	2024
0-12 år	108	117	117	122
13-18 år	87	90	92	94
19-24 år	48	46	43	45
25-59 år	44	47	46	47
+60 år	24	25	26	29

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra CFR og Danmarks Statistik

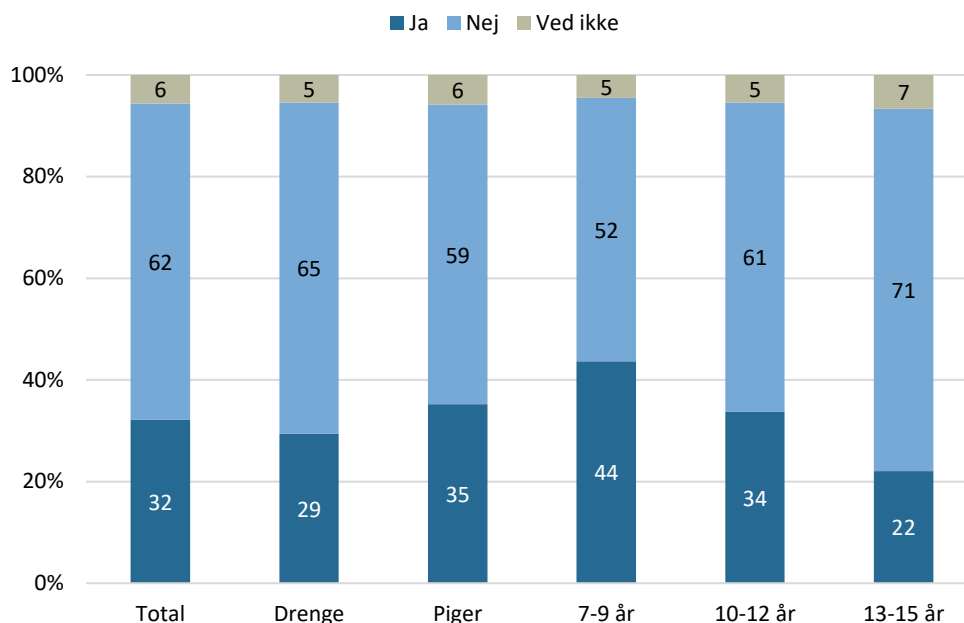
Tabellen viser en positiv udvikling i foreningsprocenten i perioden blandt alle aldersgrupper med undtagelse af en lille tilbagegang blandt de unge (19-24 år).⁶ Tallene indikerer, at der på trods af de tidligere berørte problematikker ikke ser ud til at være noget iøjnefaldende problem med frafald af børn og unge i alderen 0-12 år og 13-18 år. For de 19-24-årige er udviklingen tillige kun svagt negativ. Udviklingen med generel vækst i foreningsmedlemskaber og foreningsprocent i Gentofte Kommune afspejles desuden i alle andre aldersgrupper.

Figur 5, der viser, hvordan børn og unge organiserer deres idrætsaktiviteter, tyder ligeledes på, at foreningsidrætten står forholdsvist stærkt i Gentofte Kommune. Det fremgår, at henholdsvis 88 pct. af de 7-9-årige, 88 pct. af de 10-12-årige og 82 pct. af de 13-15-årige angiver, at de har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt i forenings- eller klubregi inden for det seneste år. Det underbygger konklusionen om, at foreningsidrætten generelt står stærkt blandt børn og unge i kommunen.

Det skal dog nævnes, at der samtidig er en del respondenter i samme aldersgrupper, der angiver, at de har oplevet ikke at kunne få plads på et klub- eller foreningshold. Det kan ses i figur 6.

⁶ Foreningsprocenten kan score over 100, da borgerne kan være medlemmer af flere foreninger på en gang.

Figur 6: Andel af børn og unge, som har oplevet ikke at kunne få plads på et hold i en sportsklub/idrætsforening (pct.)

Kilde: Sports- og motionsvaneundersøgelsen i Gentofte Kommune gennemført parallelt med evalueringen.

Det fremgår, at 32 pct. af alle børn i aldersgruppen har oplevet ikke at kunne få plads. Spørgeskemaet giver ikke mulighed for at indkredse, hvilke typer af aktiviteter der er tale om, at de pågældende ikke har fået plads til – eller hvorfor – men det er tænkeligt, at det er populære aktiviteter, eller aktiviteter, hvor det måske har været vanskeligt at få nok frivillige trænere eller lignende til at varetage aktiviteten. Facilitetsknaphed kan også spille ind.

Opsummering

Foreningsidrætten i Gentofte Kommune har det - målt på den generelle medlemsudvikling - godt. Siden idræts- og bevægelsespolitikken start i 2017 har der været ubrudt vækst - både absolut og i forhold til befolkningsudviklingen, der således også er fortsat i perioden, denne evaluering fokuserer på (2021-2025). Evalueringen viser konkret, at målsætningen om, at 52 pct. af borgerne i kommunen skal være medlem af en idrætsforening eller klub med udgangen af 2025 allerede er opnået.

Selvom der nævnes problematikker i forhold til ungdomsfrafald i foreningsidrætten, og der også er en vis andel af børn i kommunen, der har oplevet ikke at kunne få plads på det klub- eller foreningshold, de gerne vil, så tyder de foreliggende medlemstal dog ikke - isoleret set - på store udfordringer i forhold til de grupper og fokusområder, som idræts- og bevægelsespolitikken fokuserer på.

Denne konklusion underbygges af resultaterne fra den aktuelt gennemførte sports- og motionsvaneundersøgelse. Her tyder tallene på, at både børn, unge og voksne er aktive i foreningsregi på et niveau, der er tilfredsstillende i forhold til målene i Idræts- og bevægelsespolitikken.

Talentudvikling og eliteidræt

Gentofte Kommune arbejder som nævnt tidligere på flere områder med understøttelse af talent- og eliteidræt, og helt konkret har Gentofte Kommune en aftale med Team Danmark om at være elitekommune. Aftalen har løbet siden 2008 og er netop blevet forlænget til og med 2029 med fokus på sportsgrenene: badminton, ishockey, kajak, sejlsport og svømning, som Team Danmark og Gentofte Kommune samarbejder om at udvikle. Derudover prioriterer Gentofte Kommune selv basketball, tennis, fodbold og volleyball. Det fremgår af aftalen, at Gentofte Kommune hvert år i perioden 2022-2025 afsætter 2.452.000 kr. til talent- og elitearbejdet i kommunen.

Elitekommune-samarbejdet

Elitekommune-samarbejdet for perioden 2022-2025 er senest blevet evalueret af Sport-House (2025). Evalueringen bygger på interviews med repræsentanter fra de ti klubber, som er inkluderet i samarbejdet, kommunens idrætsskole og en ungdomsuddannelse med idrætsordning. Formålet er at give en aktuel status og kvalificere indsatser for den kommende samarbejdsperiode. Evalueringen fokuserer på klubudvikling, træneruddannelse, talentudviklingsmiljøer, supportfunktioner og samarbejde med uddannelsesinstitutioner.

Evalueringen viser, at udviklingen i perioden har været positiv. Antallet af idræts elever i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne er steget markant (38 pct.), og Gentofte Kommune ligger - ifølge Team Danmarks opgørelser - i top i forhold til antal optagede idræts elever på ungdomsuddannelser.

Evalueringen viser desuden, at hvad angår klubudvikling, så har klubberne i perioden fokuseret på organisation, økonomi, træneruddannelse, talent- og elitepolitik samt personale. Der er kommet flere ansatte i klubberne, og der diskuteres nye strukturer for at dele ressourcer og samle idrætter i talentcentre.

Træneruddannelse

Evalueringen viser derudover, at flere af klubbernes specialforbund har indført licenssystemer, hvilket har højnet uddannelsesniveaut betydeligt i klubberne. Dog er udgifterne til uddannelse også steget. Desuden har minimum syv klubber uddannede trænere, og fire klubber har trænere med diplomtræneruddannelse.

Hvad angår talentudviklingsmiljøerne, så har de fleste prioriterede idrætter implementeret Team Danmarks 'Aldersrelateret Træningskoncept' (ATK), og der forekommer at være god balance mellem træning, skole og privatliv for at sikre trivsel og motivation. Styrkerne i miljøerne inkluderer kompetente trænere og en kultur, der støtter hele mennesker i overensstemmelse med idræts- og bevægelsespolitikens målsætninger.

Evalueringen viser også, at kommunens eliteklubber har prioriteret ansættelser inden for fysioterapi og fysisk træning, om end det sportsspsykologiske område har udviklingspotentiale.

Styrkelse af idrætsmiljøerne

For de idrætsgrene, der er prioriterede i elitekommunesamarbejdet, er der klare fordele at mærke. Klubberne har bl.a. arbejdet med langsigtede strategier og handlingsplaner, hvilket understøtter en helhedsorienteret tilgang til talent og elite. Fokus på balance mellem sport, uddannelse, arbejde og socialt liv er tydeligt i rapporten, med flere initiativer for at støtte atleternes trivsel og udvikling.

Frafaldsreduktion blandt elever i talent- og eliteordninger

Der foreligger ikke brugbart datamateriale til at vurdere, hvorvidt frafaldet blandt elever i talent- og eliteordninger er reduceret. Men det er indtrykket fra de gennemførte interviews, at frafaldet er reduceret, samt at der arbejdes løbende hermed.

Der er som nævnt sket en stor stigning i antallet af ansøgere – bl.a. som følge af fodboldens optagelse i ordningen og ændrede optagelsesregler til gymnasier – og det har medført, at indsatsen i højere grad er blevet rettet mod at sikre kvalitet og kapacitet i tilbuddene.

I stedet for at fokusere direkte på frafald, har Gentofte Kommune således arbejdet målrettet med at styrke rammerne for trivsel og fastholdelse. Dette sker bl.a. gennem ansættelse af idrætskoordinatorer på gymnasierne, samarbejde med en sportspsykologisk konsulent og løbende sparring mellem aktørerne.

Der har været fokus på ernæring, mental sundhed og sociale fællesskaber, som alle er faktorer, der indirekte bidrager til at reducere frafald.

Af de foreliggende evalueringsrapporter af Viden til Gøren (Bonke, 2023, 2024, 2025) fremgår det desuden, at der på området arbejdes med forskellige former for kompetenceudvikling, der bidrager til at skabe et godt miljø i eliteklubberne samt øger kommunikationen og understøtter samarbejdet mellem klubber og skoler og ungdomsuddannelserne.

Rapporterne viser, at der over en årrække er arbejdet med at opbygge en praksisnær og fleksibel indsats, der har til formål at styrke det mentale og relationelle fundament for unge eliteudøvere, der er medlemmer af kommunens klubber. Denne indsats synes at have en positiv afsmittende effekt på både det sociale og faglige miljø i klubberne og på samarbejdet mellem klubber og skoler og ungdomsuddannelser.

I klubregi har kompetenceudviklingen især fokuseret på at styrke træneres og lederes evne til at håndtere forældresamarbejde og skabe et trygt og udviklingsorienteret miljø for de unge. Forældreworkshops og forældrestrategiforløb har givet klubberne konkrete redskaber og refleksionsrum til at arbejde med en mere bevidst og balanceret tilgang til forældreinvolvering. Dette har bidraget til at reducere konflikter og skabe en fælles forståelse af roller og ansvar i talentudviklingen. Samtidig har enkelte klubforløb givet unge atleter mulighed for at arbejde med egne værdier, mål og mindset, hvilket har styrket deres engagement og ejerskab i klubmiljøet.

På uddannelsesområdet har gymnasiekoordinatorerne været omdrejningspunkt for en systematisk kompetenceudvikling. Gennem sparringsmøder og workshops er deres færdigheder blevet styrket, og der er udviklet strukturer som årshjul og gruppesamtaleformater, der sikrer kontinuitet og opfølgning i arbejdet med elevernes trivsel og life skills. Denne indsats har ikke blot styrket den enkelte elevs udvikling, men - ifølge de foreliggende rapporter og gennemførte interviews - også skabt et stærkere samarbejde og videndeling på tværs af gymnasierne.

Samarbejdet mellem klubber og ungdomsuddannelser er yderligere forsøgt styrket gennem fælles tematiske oplæg og seminarer, hvor både elever, trænere og forældre har deltaget. De gennemførte interviews tyder på, at det skaber en fælles referenceramme og et sprog for de udfordringer og muligheder, der kendetegner elitesport i ungdomsårene. Det er afgørende for at skabe sammenhæng og helhed i indsatsen.

Samtidig viser erfaringerne, at ejerskab og involvering fra klubbernes side er en forudsætning for succes. Hvor klubberne har følt sig forpligtet og engageret i temaet, har deltagelsen og effekten været markant højere. Dette peger på, at fremtidig kompetenceudvikling bør tage udgangspunkt i klubbernes egne behov og kontekst, og at dialog og medskabelse er afgørende for at sikre relevans og forankring.

Samlet set vurderes det, at den tætte kontakt til eleverne og det tværgående samarbejde mellem skoler, kommune og foreninger har haft en positiv effekt på fastholdelsen - også selvom det ikke er dokumenteret i tal. Den positive effekt af indsatsen afspejles imidlertid i det høje antal idræts elever på ungdomsuddannelserne.

Etablering af Team Gentofte

Det andet centrale fokuspunkt i perioden om at etablere Team Gentofte er ikke lykkedes efter planen, da processen har vist sig at være mere kompleks og tidskrævende end forventet. Tiltaget, som nu i skrivende stund ser ud til at munde ud i en erhvervsforening - med samme navn - med det formål at støtte eliteidrætten økonomisk, har krævet en længere organisatorisk afklaring. Særligt fordi konstruktionen skal være lovlig, og det har kommunens jurister arbejdet en del med.

Samtidig har det været nødvendigt at koordinere med en nyoprettet erhvervsforening i kommunen for at undgå overlap. Det har også været vigtigt at sikre opbakning fra både politisk hold og lokale foreninger, hvilket har krævet dialog og forventningsafstemning.

Den planlagte struktur med borgmesteren som formand og en bredt sammensat bestyrelse har også krævet forberedelse. Alt dette har betydet, at etableringen endnu ikke er realiseret, men forventes at blive det formelt på en stiftende generalforsamling i efteråret 2025. Første fondsuddeling vil på denne baggrund forventes at ske i foråret 2026.

Opsummering

Samlet set giver gennemgangen af det foreliggende materiale indtryk af, at arbejdet med talent- og eliteidræt på flere områder har levet op til Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik på området i evalueringsperioden og er i god gænge. Der er dog også områder, hvor politikmålene endnu ikke er fuldt indfrie. Det gælder primært etableringen af Team Gentofte, der ikke er så langt henne, som oprindeligt tænkt, men som forventes etableret inden udgangen af 2025 og med en første uddeling i foråret 2026.

Partnerskaber

Som nævnt indledningsvist er ambitionen om øget samarbejde og partnerskaber noget, der går på tværs af idræts- og bevægelsespolitikkenes øvrige fokusområder, og de forskellige partnerskaber er derfor behandlet indirekte under de enkelte fokusområder.

Af det gennemgående materiale, er det indtrykket, at der arbejdes målrettet med partnerskaber, og at Idræts- og bevægelsespolitikken er godt i gænge, hvad det angår.

Øvrige problemstillinger relateret til idræts- og bevægelsespolitikken

I forbindelse med arbejdet med denne evaluering er der kommet andre problemstillinger frem, der kort skal nævnes som input til det samlede arbejde med idræts- og bevægelsespolitikken.

Først og fremmest skal det nævnes, at alle interviewede interessenter giver udtryk for en stor grad af tilfredshed med Gentoftes embedsværk og den måde, der generelt arbejdes med idræts- og bevægelsespolitikken i kommunen. Oplevelsen er, at de bliver lyttet til og inddraget i processerne. Det overordnede billede med arbejdet på området, politikken omfatter, er positivt.

Men der nævnes også problematikker, der bør adresseres. Blandt andet savner en af interessenterne bedre eksekvering og forklaringer til dem, der ikke tilgodeses i de politiske processer. Ifølge den pågældende interessent, kan det nogle gange føles som om, at der er langt fra ord, rapporter og analyser til konkret eksekvering og målbare resultater. Oplevelsen er i hvert fald - ifølge den interviewede interessent - at det nogle gange kan være svært at se, om de opstillede mål rent faktisk bliver indfriet.

Vedkommende anfører også, at der nogle gange mangler forklaringer på politiske beslutninger. Især i forhold til dem, der ikke bliver tilgodeset i konkrete beslutninger. Her synes den interviewede interessent, at politikere og embedsfolk skal være lidt bedre til at forklare og argumentere de pågældende beslutninger.

En anden interessent anfører, at der skal flere datadrevne beslutninger til. Der er endnu langt fra de første initiativer vedrørende inddragelse af f.eks. monitoreringsdata til konkrete beslutninger, der styrker forholdene for idrætslivet i kommunen, anføres det.

Begge udsagn er relevante for arbejdet med idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune, og det fremtidige arbejde bør tage problematikkerne i betragtning. Det skal dog nævnes, at evalueringen ikke direkte har været i stand til at vurdere, om udsagnene er korrekte eller ej.

Vurdering af og konklusion på idræts- og bevægelsespolitikens status og udvikling

Denne rapport sætter fokus på udvalgte områder af idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune. Evalueringen er i den forstand selektiv, da det er de specifikke fokusområder for perioden fra 2021-2025, der primært behandles.

Dog har opdraget også været at give en kortfattet status på politikken fem områder, med henblik på eventuelle justeringer i den kommende periode, samt at vurdere, om politikken i sin helhed er på rette spor i forhold til tendenser, aktører eller indsatsområder.

I det nedenstående gives først en overordnet vurdering og konklusion. Dernæst uddybes konklusionen under de fem fokusområder, som idræts- og bevægelsespolitikken omfatter. Sidst foretages en samlet, opsummerende vurdering, der kan tjene som målepunkt for fremtidige justeringer af politikken.

Overordnet vurdering og konklusion

Det er evalueringens overordnede og generelle vurdering, at arbejdet med idræts- og bevægelsespolitikken i sin helhed – og på de fem fokusområder – har udviklet sig i overensstemmelse med intentionerne og lever op til de skitserede målsætninger.

Evalueringen viser således, at der er sket en positiv udvikling på centrale områder, og de opsatte mål er i vid udstrækning opnået. Det udtrykkes konkret ved, at den overordnede politiske målsætning om, at 52 pct. af borgerne i Gentofte Kommune skal være medlem af en idrætsforening i 2025, er indfriet. Desuden er målsætningen om, at 79 pct. af borgerne skal angive, at de er fysisk aktive, tæt på indfriet.

Helt konkret peger evalueringens resultater på, at 52,3 pct. af kommunens borgere med udgangen af 2024 er medlemmer af en idrætsforening. Desuden viser evalueringen, at 78 pct. af de voksne borgere i kommunen angiver, at de normalt dyrker sport eller motion. Til sammenligning er det 92 pct. af børnene og unge i alderen 7-15 år, som angiver, at de normalt dyrker sport eller motion. Tallene er fra den sports- og motionsvaneundersøgelse, der er gennemført sideløbende med denne evaluering. Indkredser man alderen i samme undersøgelse til de 10-15-årige, viser resultaterne, at 91 pct. af denne gruppe angiver, at de normalt dyrker sport og motion.

Selvom der, hvad angår de voksne, er et procentpoints forskel til målsætningen, så ligger det inden for den almindelige statistiske usikkerhed, jf. den stikprøvetilgang, der er anvendt i undersøgelsen.

Tidligere har det i regi af Bevæg dig for livet været målet, at andelen i Gentofte Kommune skulle ligge på 90 pct. for de 10-15-årige. Resultaterne fra den seneste sports- og motionsvaneundersøgelse er altså helt på højde hermed, og tages dette som målsætning, er idræts- og bevægelsespolitikken indfriet på dette område.

Uddybende perspektiver relateret til de fem områders specifikke fokus

Derudover viser målopfyldelsen sig på de enkelte områder af idræts- og bevægelsespolitikken som følger:

Et mangfoldigt idrætsliv

Gentofte Kommune har en klar politisk målsætning om at skabe lige adgang til bevægelsesfællesskaber, hvilket afspejles i indsatser rettet mod både økonomiske, sociale og helbredsmaessige barrierer. Der er igangsat en række relevante initiativer, herunder 'Aktive Fællesskaber', Fritidspasordningen og samarbejder med foreninger og sundhedsaktører, som samlet set øger tilgængeligheden for udsatte og idrætsuvante målgrupper.

Gentofte Kommune har i perioden haft særlig succes med at engagere flere borgere over 60 år i foreningslivet. Andelen af foreningsmedlemskaber i aldersgruppen er steget, og indsatsen for at styrke begynderidræt har haft tydelig effekt, blandt andet gennem vellykkede brobygningsforløb mellem genoptræningscentre og idrætsforeninger. Ligeledes er det lykkedes at inkludere flere børn med særlige behov i fritidsfællesskaber via opsøgende og tilpassede tilbud.

Omvendt har det i mindre grad været muligt at vende udviklingen blandt unge, hvor der fortsat er et vist frafald fra foreningsidrætten – særligt i overgangen til efterskolealderen og ungdomsuddannelserne. På trods af en række målrettede initiativer er det ikke lykkedes at fastholde denne målgruppe i samme omfang som andre, hvilket peger på et behov for en styrket og mere vedvarende indsats. Det skal anerkendes, at unge er en vanskelig målgruppe at fastholde i foreningsidrætten – en udfordring, der også gør sig gældende nationalt.

I forhold til, om idræts- og bevægelsespolitikken er på rette vej, kan det overvejes, om ikke politikken fremover skal tage mere bestik af, at borgerne i Gentofte Kommune i større udstrækning er begyndt at dyrke sport og motion på egen hånd og i kommercielt regi.

Faciliteter og byrum

Gentofte Kommune arbejder under den præmis, at kommunen er fuldt eller næsten fuldt bebygget, hvilket udgør en strukturel barriere og sætter rammerne for både facilitetsstrategien og anbefalingerne for fremtidens idrætsfaciliteter. På trods heraf er en række målsætninger fra strategien fra 2019 blevet realiseret i den aktuelle periode. Et centralt element har været monitorering af kapacitetsudnyttelsen i de kommunale idrætsfaciliteter, hvor den udarbejdede baselinerapport har givet et opdateret indblik i den faktiske anvendelse. I forlængelse heraf er der indført et udeblivelsesgebyr, hvor foreninger sanktioneres ved gentagne udeblivelser fra bookede tider, med det formål at fremme en kultur, hvor aflysning erstatter passiv udeblivelse og dermed øger tilgængeligheden for andre brugere.

Der er samtidig arbejdet med at styrke borgernes kendskab til faciliteterne, blandt andet gennem en digital oversigt over kommunens idrætsanlæg og aktiviteter, ligesom en række

events og kampagner har inviteret borgerne ud i faciliteterne. Endelig er der i perioden gjort fremskridt i omdannelsen af eksisterende byrum til områder, der i højere grad indbyder til bevægelse og rekreation. Herunder er der blandt andet etableret udendørs fitness-arealer ved idrætsanlæg, som giver mulighed for fysisk aktivitet uden medlemskab.

I perioden er der desuden gennemført en tilfredshedsundersøgelse af både Kildeskovshallen og Gentofte Ishal, som har givet indblik i borgernes kendskab til og oplevelse af faciliteterne. Undersøgelsen bekræfter generelt høj tilfredshed blandt brugerne.

I arbejdet med anbefalingerne for fremtidens idrætsfaciliteter er der samtidig udtrykt et ønske om at etablere flere sociale kvadratmeter, som skal understøtte fællesskab og trivsel i tilknytning til idrætsanlæggene. Det fremstår dog uklart, i hvilket omfang denne ambition er blevet operationaliseret i perioden. Tilsvarende er der fremsat en ambition om at skabe et digitalt kort over idrætsfaciliteters tilgængelighed for personer med handicap, men det er ikke dokumenteret, at dette initiativ er blevet realiseret eller tilgængeliggjort for offentligheden.

Foreningsidræt

Foreningsidrætten står overordnet set stærkt i Gentofte Kommune. Det gælder for både børn, unge og voksnes vedkommende. Siden idræts- og bevægelsespolitikken start i 2017 har der været vækst blandt foreningsmedlemmerne – både absolut og i forhold til befolkningsudviklingen – der således også er fortsat i den periode, som denne evaluering fokuserer på (2021-2025).

I perioden har der været specifikt fokus på at reducere ungdomsfrafald i foreningslivet. Evalueringen finder, som nævnt tidligere, at der kan være problematikker med, at foreningstilbuddene for unge omkring teenagealderen ikke er tilstrækkelige, eller har en form, der har svært ved at ramme eller rumme denne målgruppe. Evalueringen finder imidlertid ikke noget iøjnefaldende problem med frafald. Ikke desto mindre er det værd at overveje en fremadrettet indsats for denne aldersgruppe mere specifikt.

Talent- og eliteidræt

På området for talent- og eliteidræt viser evalueringen, at udviklingen i perioden har været tilfredsstillende og positiv. Der har specifikt været fokus på at støtte talent- og eliteidræt ved at etablere Team Gentofte, der skal arbejde for at støtte kommunens elite økonomisk. Derudover har målsætningen været, at frafaldet blandt elever i talent- og eliteordninger på ungdomsuddannelser skal reduceres.

Det foreliggende materiale viser, at antallet af idræts elever i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne er steget markant, og Gentofte Kommune ligger – ifølge Team Danmarks opgørelser – i top i forhold til antal optagede idræts elever. De øvrige foreliggende materialer og interviews peger i øvrigt på, at der arbejdes seriøst, tilfredsstillende og kompetent med området i kommunen. Der foreligger ikke tal, der gør det muligt at indkredse størrelsen på et eventuelt frafald på ordningerne, men indtrykket fra indsatsen er i det hele taget positiv.

På ét område har arbejdet med denne del af idræts- og bevægelsespolitikken dog ikke nået målet. Det gælder etableringen af Team Gentofte. Som nævnt har kommunen arbejdet med at skabe den juridisk korrekte model, og samtidig har det været nødvendigt at koordinere med en nyoprettet erhvervsforening i kommunen for at undgå overlap.

Alt dette har betydet, at etableringen endnu ikke er realiseret, men forventes at blive det formelt på en stiftende generalforsamling i efteråret 2025. Første fondsuddeling vil på denne baggrund forventes at ske i foråret 2026.

Partnerskaber

Evalueringen har ikke direkte forholdt sig til spørgsmålet om partnerskaber, men behandlet det som en indirekte del af den samlede evaluering. Det er det generelle indtryk fra evalueringsarbejdet, at der arbejdes godt på tværs mellem idrættens aktører i Gentofte Kommune – både mellem kommune og foreningsliv, men også mellem uddannelsesinstitutioner og idrætsliv.

Et eksempel på et velfungerende partnerskab i Gentofte Kommune er samarbejdet mellem fritidsafdelingen og genoptræningscentrene, hvor terapeuter følger borgere videre fra genoptræning til foreningsliv. Desuden har Gentofte Kommune samarbejdet med Center for Holdspil og Sundhed om efteruddannelse af personale i brugen af holdspil som en integreret del af genoptræningsforløb.

Samlet opsummerende vurdering som målepunkt for justering af den kommende periodes indsatser

Samlet set er idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune på rette spor i forhold til de opsatte mål. Fremadrettet bør politikken fastholde sit momentum og overveje, om der skal skrues op for måltallene.

Desuden bør det overvejes, om der – som nævnt – skal justeres med et større fokus på selvorganiseret idræt, der er i vækst i kommunen, og som er en del af en større samfundsmæssig trend. Herunder kan det overvejes, om der skal indgås mere aktivt samarbejde med private aktører, der i dag i tiltagende grad er ramme om (de voksne) borgernes sports- og motionsaktiviteter.

Endelig bør der arbejdes videre med de forskellige tiltag vedrørende bedre udnyttelse af de eksisterende faciliteter, og opgradering samt renovering med henblik på at understøtte det eksisterende forenings- og klubliv.

Referencer

- Bevæg dig for livet. (2022). *Bevæg dig for livets idræts- og motionsvaneundersøgelse 2022 Gentofte Kommune*.
- Bonke, M. (2023). *Evalueringsrapport: Viden til Gøren 2022*.
- Bonke, M. (2024). *Evalueringsrapport: Viden til Gøren 2023*.
- Bonke, M. (2025). *Evalueringsrapport: Viden til Gøren 2024*.
- Bordacconi, J. M. (2021). *Bevæg dig for livets idræts- og motionsvaneundersøgelse 2021 Gentofte Kommune*.
- Borup, R. B. (2025). *Ældres motions- og sportsvaner 2024*. www.idan.dk
- Forsberg, P., Thulstrup, G., Saxton, I., & Petersen, F. (2024). *Borgertilfredshedsundersøgelse om idrætsanlæg og kulturinstitutioner i Gentofte Kommune*. <https://www.idan.dk/udgivelser/borgertilfredshedsundersogelse-om-idraetsanlaeg-og-kulturinstitutioner-i-gentofte-kommune/>
- Gentofte Kommune. (2017). *Gentofte i bevægelse: Idræts- og bevægelsespolitik 2017-2029*. <https://gentofte.dk/det-lokale-demokrati/budget-planer-og-politikker/planer-politikker-og-indsatser/kultur-idraets-og-fritidstilbud-for-alle/idraets-og-bevaegelsespolitik/>
- Gentofte Kommune. (2019). *Et aktivt og varieret fritidsliv til alle: Folkeoplysning i Gentofte Kommune 2019-2024*. <https://gentofte.dk/det-lokale-demokrati/budget-planer-og-politikker/planer-politikker-og-indsatser/kultur-idraets-og-fritidstilbud-for-alle/folkeoplysningspolitik/>
- Gentofte Kommune. (2021a). *Bevæg dig: En times motion om dagen*. <https://gentofte.dk/det-lokale-demokrati/politiske-udvalg/opgaveudvalg/afsluttede-opgaveudvalg/en-times-motion-dagligt/>
- Gentofte Kommune. (2021b). *Ungelivet i Gentofte Kommune - udskoling: Udvalgte resultater fra ungeprofilundersøgelsen 2020/2021*.
- Gentofte Kommune. (2021c). *Ungelivet på Ungdomsuddannelserne - Udvalgte resultater fra ungeprofilundersøgelsen 2020/2021*.
- Gentofte Kommune. (2021d, November 10). *Dagsorden til møde i Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget*. <https://gentofte.dk/media/mxqf4whb/kuf-101121.pdf>
- Gentofte Kommune. (2022a). *Kvartalsrapportering: Kultur-, unge- og fritidsudvalgte 4. kvartal 2022*.
- Gentofte Kommune. (2022b). *Referat af møde i Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget*.
- Gentofte Kommune. (2022c). *Ungelivet i Gentofte Kommune - Ungdomsuddannelser*.
- Gentofte Kommune. (2023a). *Fremtidens Idrætsfaciliteter: Udvikles med visioner og nytænkning*. <https://gentofte.dk/det-lokale-demokrati/politiske-udvalg/opgaveudvalg/afsluttede-opgaveudvalg/fremtidens-idraetsfaciliteter/>
- Gentofte Kommune. (2023b). *Kvartalsrapportering: Kultur-, unge- og fritidsudvalget. 4. kvartal 2023*.
- Gentofte Kommune. (2023c). *Ungelivet i Gentofte Kommune: Ungeprofilundersøgelsen 2023*.
- Gentofte Kommune. (2024a). *Baselinerapport: Monitorering af indendørs idrætsfaciliteter i Gentofte Kommune*.
- Gentofte Kommune. (2024b). *Kvartalsrapportering: Kultur, Unge- og Fritidsudvalget. 4. kvartal 2024*.

- Gentofte Kommune. (2025a). *BASIS Rapport: Ungeprofilundersøgelsen. Ungdomsuddannelserne og 10. klasse.*
- Gentofte Kommune. (2025b). *Kvartalsrapport Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget 1. Kvartal 2025.* <https://dagsordener.gentofte.dk/Vis/Pdf/bilag/b3e981bf-f737-43bf-9e3a-809dd9a9c130?redirectDirectlyToPdf=false>
- Gentofte Kommune. (2025c). *SAMMENLIGNING Rapport: Ungeprofilundersøgelsen. Udsko-ling.*
- Høyer-Kruse, J., & Ibsen, B. (2021). *Gentofte Kommune i Bevægelse: Resultater fra undersøgelse af bevægelsesvaner.* https://www.sdu.dk/da/forskning/danmark_i_bevægelse
- Pilgaard, M., & Mellmølle, A. (2025). *Erfaringer med fritidspas i de danske kommuner.* www.idan.dk
- Pilgaard, M., Petersen, F. J., Munch, A. H., & Andersen, C. R. (2025). *Danskernes motions- og sportsvaner 2024: Hovedrapport med fokus på udviklingstendenser.* www.idan.dk
- Pilgaard, M., & Rask, S. (2016). *Danskernes motions- og sportsvaner 2016.* https://www.idan.dk/media/tdwndneu/danskernes_idraetsvaner2016_final_online_b.pdf
- SportHouse. (2025). *Evaluering af de prioriterede idrætsgrene i Gentofte Kommune 2022-25.*

